

*Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání*

**Základní škola a Mateřská škola
Horní Počaply**

1. Identifikační údaje

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Horní Počaply**

Název vzdělávacího programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání**

Škola pro život, abychom si v životě věděli rady

Adresa školy:

Horní Počaply 225, 277 03

Kontaktní údaje:

Tel. 315692302

<https://www.zshornipocaply.cz>

e-mail: reditel@zshornipocaply.cz

IČO: 70997314

IZO:

- Mateřská škola 102 513 978
- Základní škola 102 274 738
- Školní družina 113 500 084
- Školní jídelna 102 786 062

REDIZO: 6000 47 555

Zřizovatel školy:

Obec Horní Počaply, Horní Počaply 247, 277 03

Telefon: 315 692 304

Ředitel školy: Mgr. Iva Voglová

Platnost dokumentu: Od 1.9. 2023

ŠVP byl schválen Pedagogickou radou dne: 30.8. 2023

Mgr. Iva Voglová

Razítko

ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Horní Počaply, jakožto příspěvková organizace zřízená obcí, sdružuje tyto součásti:

- a) základní školu
- b) mateřskou školu
- c) školní družinu
- d) školní jídelnu

Všechny součásti se nacházejí v jedné budově. Mateřská škola má kapacitu 48 dětí, základní škola je školou malotřídní s 1.- 5.postupným ročníkem. Její kapacita je 70 žáků. Kapacita školní družiny je 30 žáků.

Výuka probíhá většinou ve třech třídách. Škola má vlastní jídelnu umístěnou v přízemí budovy.

2.2 Vybavení školy

Budova školy prošla postupnou rekonstrukcí. V přízemí je umístěna šatna základní školy, mateřská škola se zázemím pro učitelky, školní kuchyň a školní jídelna. Prostory pro kuchyň, společné stravování prošly rekonstrukcí v roce 2006, jsou k tomuto účelu náležitě vybavené, respektují hygienické normy. V 1. patře se nachází základní škola, výuka probíhá zpravidla ve čtyřech třídách vybavenými dataprojektory a interaktivními tabulemi a v učebně PC, která je navíc vybavena stolními počítači s připojením k internetu. Pro potřebu školní družiny je zde ještě jedna třída, kde je pracovní a odpočinkový nábytek, pomůcky pro pasivní i aktivní relaxaci a pro učení.

Za školou je školní zahrada, která prošla během letních prázdnin 2012 rekonstrukcí, byly zde umístěny nové prolézačky, malá lezecká stěna a nové houpačky. Zahrada je využívána dětmi z MŠ i ZŠ. Další pohybové aktivity probíhají ve sportovním areálu v blízkosti školy, kde mají žáci plně k dispozici hřiště, běžeckou dráhu a doskočiště pro skok daleký. K výuce tělesné výchovy využívá škola také fitcentrum s vybavenou tělocvičnou.

Na jaře 2022 byly na zahradu instalovány vyvýšené truhlíky k potřebám pěstování v pracovních činnostech.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory, třídy jsou vybaveny moderním nábytkem, materiální vybavení školy je na dobré úrovni, kabinet je postupně doplňován novými moderními didaktickými pomůckami, učebnicemi a dalšími potřebami umožňujícími efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

K další výbavě školy patří moderní vyučovací pomůcky – tablety/iPady využívané nejen při výuce informatiky, ale navíc v mezipředmětových vztazích, v průřezových tématech digitálních kompetencí.

2.3 Projekty školy

Jsme zapojeni do projektu „Mléko do škol“, „Ovoce do škol“, „Pro školy“, každoročně se žáci školy zapojují do sbírek pro Fond Sidus a nadaci Naše dítě a plno dalších, které jsou v každém roce aktualizované (Recyklohraní, nakladatelství Albatros aj.).

Od roku 2021 je naše zapojena do projektu EU – Šablony.

2.4 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu výchovy a vzdělávání svých dětí informováni průběžně mimo jiné na pravidelných třídních schůzkách nebo po domluvě na konzultacích s jednotlivými vyučujícími. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z cílů školy. Pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je vtažení zákonných zástupců žáků do procesu vzdělávání svých dětí a toho nelze dosáhnout bez kvalitní komunikace zákonných zástupců a školy. Součástí spolupráce škola, rodiče, zřizovatel je i zřízena rada školy.

2.5 Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a ostatními institucemi

Spolupracujeme s PPP v Roudnici nad Labem, s SPC v Litoměřicích, PPP v Mělníku a sociálními odbory péče o mládež v Roudnici nad Labem a v Mělníku.

Máme dobré kontakty s Obecním úřadem, Obecní policií Horní Počaply, Policií ČR.

2.6 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor základní školy tvoří ředitelka, kvalifikovaní učitelé, asistentka pedagoga a vychovatelka školní družiny. Funkci výchovného poradce a metodika prevence plní učitelé školy.

Pedagogičtí pracovníci jsou komunikativní směrem k žákům i rodičům, jsou schopni diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, průběžně se vzdělávají. Pedagogický sbor je schopen týmové práce a vzájemné komunikace.

3. Poradenské služby ve škole

3.1 Zajištění poradenství

Poradenské služby zajišťuje vedení školy, třídní učitelé a ostatní pedagogičtí pracovníci školy, výchovný poradce.

Konzultace s rodiči jsou realizovány formou pravidelných třídních schůzek, po telefonické dohodě kdykoli podle potřeby.

Pro každý daný rok je vytvářen Minimální preventivní program. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči apod.

3.2 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola je otevřena i žákům s priznanými podpůrnými opatřeními. Ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťujeme odbornou diagnostiku. Na základě této diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Tito žáci jsou integrováni do běžných tříd.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Pojetí vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech

žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola. Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima. K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Systém péče o žáky se speciálně vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) na základě plánu PLPP. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Do systému vzdělávání žáků se SVP je zapojeno školské poradenské pracoviště. Škola spolupracuje se školským poradenským zařízením – PPP (pedagogicko-psychologická poradna) a SPC (speciálně pedagogické centrum).

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména

a) *v oblasti metod výuky:* respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi, důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu, respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí zadaných úkolů.

b) *v oblasti organizace výuky:* střídání forem a činností během výuky, u mladších žáků využívání skupinové výuky, postupný přechod k systému kooperativní výuky.

Důraz je kladem na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu – žáka, rodičů a pedagogů. Jen tak lze úspěšně vzdělávat žáka se SVP.

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven ve vyhlášce č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace. Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti. Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se ŠVP: PLPP a IVP sestavují třídní učitelé za pomoci učitele konkrétního předmětu. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce se žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Třídní učitel s výchovným poradcem stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který spolupracuje s třídním učitelem a ředitelkou školy.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP

Na základě doporučení vyučujících a výchovného poradce rodiče požádají ředitele školy o výuku žáka dle PLPP. Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacím předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu, zahrnuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Všichni vyučující jsou s tímto plánem a doporučeními seznámeni, v papírové formě je uložen u výchovného poradce a k nahlédnutí v pedagogické dokumentaci žáka. Je průběžně doplňován.

PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP

Na základě doporučení ŠPZ rodiče požádají ředitele školy o výuku žáka dle IVP. Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacím předmětu za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu, stanovuje obsah, doporučené metody, postupy a formy výuky, kompenzační a učební pomůcky, způsob kontroly osvojených znalostí a dovedností, způsoby hodnocení dle konkrétních podpůrných opatření doporučených ŠPZ. Všichni vyučující jsou s tímto plánem a doporučeními seznámeni, v papírové formě je uložen u výchovného poradce a v pedagogické dokumentaci žáka k nahlédnutí, je zaznamenán do školní matriky. Je průběžně doplňován. IVP je hodnocen jednou ročně. Rodiče jsou s tímto hodnocením seznámeni, je také součástí pedagogické dokumentace žáka.

Intervence – pedagogická intervence s předměty speciálně pedagogické péče

Podpora pedagogické práce a současně posílení vzdělávání žáků zahrnuje intervence, které směřují často k reedukaci prostřednictvím předmětu speciálně pedagogické péče nebo pedagogické intervence, které zahrnují posílení výuky v předmětech, kde je třeba podpořit výuku žáka nebo přípravu na ni, včetně domácí přípravy. Do těchto předmětů jsou zařazováni žáci na doporučení školského poradenského zařízení a se souhlasem zákonného zástupce.

a/ Pedagogická intervence slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, případně ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku. Pedagogická intervence se zaměřuje na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, podporu při specifických poruchách učení, na rozvoj vizuálně percepčních dovedností a sluchové diference, na rozvoj komunikačních schopností i na rozvoj sociálních schopností.

Rozsah: 1 h týdně, dle doporučení ŠPZ. Předmět je realizován nad rámec časové dotace.

Organizační forma: Individuální nebo skupinová práce pedagogického pracovníka s žákem. Skupina je tvořena maximálně 4 žáky.

Předmět Pedagogická intervence je zajištěn:

Učitelem, který získal kvalifikaci učitele žáků se SVP.

- Na 1. st. ZŠ – učitelem, který získal kvalifikaci podle § 7 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Speciálním pedagogem, který získal kvalifikaci podle § 18 zákona č. 563/2004 Sb.
- Psychologem, který získal kvalifikaci podle § 19 zákona č. 563/2004 Sb.

Žák není hodnocen souhrnným hodnocením na vysvědčení.

b/ Předmět speciálně pedagogické péče

Je zaměřený na nápravu (reedukaci) specifických poruch učení (dále SPU) a narušenou komunikační schopnost (dále NKS).

Cílem předmětu speciálně pedagogické péče je vytvoření kompenzačních mechanismů potřebných k překonávání obtíží spojených a pramenících z SPU v budoucnosti.

Při kompenzaci poruch sledujeme:

- plynulost a kvalitu čtení,
- nácvik čtení se čtenářským okénkem,
- porozumění čtenému textu,
- schopnost reprodukce čteného vlastními slovy,
- orientace v textu,
- nácvik sluchové analýzy a syntézy,

- nácvik zrakového vnímání,
- rozvoj sluchově a zrakově motorické koordinace,
- rozvoj koncentrace pozornosti,
- postupně vytvářet přehledy gramatiky českého jazyka,
- nácvik správného sezení a psací potřeby,
- nácvik hrubé a jemné motoriky,
- nácvik grafomotoriky, fixace tvaru písmen,
- nácvik rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek (práce s bzučákem),
- nácvik rozlišování tvrdých a měkkých slabik s kostkami,
- nácvik pravolevé orientace,
- nácvik trénování paměti,
- rozvoj myšlení, logického uvažování,
- nácvik artikulační obratnosti a kultivace verbálního projevu.

Výše uvedené části vyučovací hodiny nelze z organizačních důvodů a individuálních charakteristik žáků zařadit do jednotného plánu osnov pro jednotlivé ročníky. Učitel z jednotlivých částí vybírá činnosti tak, aby skladba hodiny byla pestrá, vyvážená a aby byl splněn sledovaný cíl.

Pomůcky: Interaktivní tabule, kompenzační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály, PC programy

Rozsah: Hodiny jsou poskytovány z disponibilní časové dotace předmětu Český jazyk, a to dle doporučení ŠPZ. Nebo probíhá výuka předmětu speciálně pedagogické péče (dále jen PSPP) podle stupně podpůrných opatření jako další vyučovací hodina. Omezením je dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, kterým je naplněno ustanovení § 26 školského zákona, který tyto počty pro jednotlivé RVP stanoví. U základního vzdělávání navíc stanoví i limity pro jednotlivé ročníky:

1. – 2. ročník nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin týdně
3. – 5. ročník nejvýše 27 povinných vyučovacích hodin týdně

Organizační forma: Individuální nebo skupinová práce pedagogického pracovníka se žákem. Skupina je tvořena maximálně 4 žáky.

Předmět Speciálně pedagogické péče je zajištěn:

- Na 1. st. ZŠ – učitelem, který získal kvalifikaci podle § 7 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

3.3. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestaví IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka se předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:
předčasný nástup dítěte ke školní docházce

vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech

účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy

obohacování vzdělávacího obsahu

zadávání specifických úkolů, projektů

nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

4. Charakteristika školního vzdělávacího programu

4.1 Pojetí školního vzdělávacího programu

Základní vzdělávání usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Učivo se snažíme podávat s maximálně možným zohledněním individuálních potřeb žáků.

ŠVP zohledňuje potřeby a možnosti žáků, snaží se o vytváření příznivého sociálního, emocionálního i pracovního klima školy.

Prosazuje změny v hodnocení žáků, zvláště s důrazem na individuální přístup. Proto žákům a rodičům nabízíme možnost slovního hodnocení, které poskytuje nejvíce možností k vyjádření míry osobního rozvoje žáka, k postihnutí překážek, které žák musel překonat i k motivaci pro jeho další vzdělávání.

4.2 Cíle školního vzdělávacího programu

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a praktickému jednání.

Usilujeme proto o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům strategie učení a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k prostředí i přírodě.
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

5. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním

vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.**

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

6. Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují **charakteristiku průřezového tématu**, kde je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a **přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka** jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do **tematických okruhů** (v textu tučným písmem). Každý tematický okruh obsahuje nabídku **témat** (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata tvoří **povinnou součást základního vzdělávání**. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni zařadit všechna průřezová témata uvedená v RVP. Všechna průřezová témata však nemusejí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

6.1 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah Osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec. Konkrétně k tématům lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití (Člověk ve společnosti) a podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V Osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různé postupy dramatické výchovy. Doplnující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, Osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se

vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

vede k porozumění sobě samému a druhým

napomáhá ke zvládání vlastního chování

přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni

rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti

utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci

umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)

formuje studijní dovednosti

podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým

vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy

Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí. Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně že některé hry nebudou mít požadovaný efekt. Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

6.2 Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř

demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod

vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti

umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků

rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě

vychovává k úctě k zákonu

rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku

učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti

přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost

rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů

motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)

vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacce, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na 1. stupni vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na 2. stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu se zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se průřezové téma uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro občanskou, vzdělávací i pracovní mobilitu. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Ve vzdělávací oblasti **Umění a kultura** rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke světové kultuře. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat jejich postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru Tělesná výchova využívá průřezové téma zájem žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností. Propojení tématu

s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech

prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv

rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech

rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru

prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu

vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání

vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory

rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

pomáhá překonávat stereotypy a předsudky

obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi

kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života

utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti

podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

6.4 Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima,

kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin. Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí; na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti

rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých

učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých

učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie

učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání

poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí

stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu

pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti

vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu

učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

6.5 Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvyrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** průřezové téma odкрývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Vzdělávací oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního

prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí

vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování

přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa

umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí

poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí

ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje

napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti

učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů

učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty

vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů

vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti

podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí

vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhovatá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpitelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6.6 Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svěbytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, zejména tím, že se média jako sociální instituce podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel komunikace, dialogu a argumentace. Vztah ke vzdělávací oblasti **Umění a kultura** je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen

přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace

umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů

vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)

umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)

vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)

vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci

rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu

přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu

přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení

vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění

rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci

napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách Tematické okruhy produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

7. Rámcový učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	8	8	8	8	41 (33)
	Cizí jazyk	0	0	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24 (20)
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	13 (11)
	Vlastivěda	0	0	0	2	2	
	Přírodověda	0	0	0	1	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	14 (12)
	Výtvarná výchova	1	2	2	2	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Celkem hodin		20	21	24	26	27	118

Celková povinná časová dotace je v RVP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na **118 hodin¹**.

¹Málotřídní školy, které nedisponují všemi ročníky 1. stupně, stanovují ve svém ŠVP časovou dotaci pro jednotlivé ročníky s přihlédnutím k tomu, že školy, kam žáci odcházejí, vymezují počty hodin v navazujících ročnících spíše na horní hranici rozmezí.

Učební plán od šk. roku 2023/2024

Předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.			
ČJ	9	8	8	8	8			
AJ	-	-	3	3	3			
M	4	5	5	5	5			
INF	-	-	-	1	1			
PRV	2	2	2	-	-			
VL	-	-	-	2	2			

PŘ	-	-	-	1	2			
HV	1	1	1	1	1			
VV	1	2	2	2	2			
PV	1	1	1	1	1			
TV	2	2	2	2	2			
	-	-	-	-	-			
	-	-	-	-	-			
	-	-	-	-	-			
	-	-	-	-	-			
Týdenní dotace	20	21	24	26	27			

Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávání v jiném mateřském jazyce než českém se realizuje podle zvláštních ustanovení²
- vzdělávání žáků-cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem³ se realizuje podle zvláštních ustanovení⁴

² § 11 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 20 školského zákona.

- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně⁵ do 3.–5. ročníku; s výukou Cizího jazyka je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich zákonných zástupců i v nižších ročnících
- Další cizí jazyk může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk; anglický jazyk jako Další cizí jazyk musí škola nabídnout žákům, kteří nezvolili anglický jazyk jako Cizí jazyk
- vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Informatika

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován minimálně ve čtvrtém a pátém ročníku

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Umění a kultura

⁴Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, je nutné poskytnout podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka, tak aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejefektivnější. Rozsah, obsah a organizaci takového vzdělávání upravuje § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

⁵Náhrada části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo případná změna minimální časové dotace stanovené v RUP pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními je specifikována v kapitole 8.

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; časová dotace pro Tělesnou výchovu nesmí ze zdravotních a hygienických důvodů klesnout pod 2 hodiny týdně
- součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je tematický okruh *Zdravotní tělesná výchova*, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách *Tělesné výchovy* pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení; školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazením povinného či volitelného předmětu vycházejícího z tematického okruhu *Zdravotní tělesná výchova*
- základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin; očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně; o zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy⁶

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání
- na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve všech ročnících, všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné
- tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu

Průřezová témata

- průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- všechna průřezová témata musejí být zařazena na 1. i 2. stupni, ale nemusí být obsažena v každém ročníku
- průřezová témata je možné zařadit do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů; způsob realizace průřezových témat a stanovení časové dotace v jednotlivých ročnících je v kompetenci školy

⁶ Ve výjimečných a odůvodněných případech (zejména nedostupnost bazénu z důvodu jeho rekonstrukce nebo nepřiměřená vzdálenost bazénu) je možné základní plaveckou výuku dočasně přesunout do jiného ročníku, příp. nerealizovat, pokud není možnost ji zajistit v rámci povinné školní docházky.

Disponibilní časová dotace

- využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy
- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné

Disponibilní časová dotace je určena:

- k nabídce a realizaci volitelných vzdělávacích obsahů, které musejí vycházet z cílů základního vzdělávání a rozvíjet klíčové kompetence žáků
- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace
- k vytváření časové dotace pro realizaci dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy
- k realizaci průřezových témat
- k realizaci doplňujících vzdělávacích oborů, pokud budou v ŠVP zařazeny jako povinný či volitelný obsah
- k posílení časové dotace TV zpravidla ve dvou po sobě následujících ročnících 1. stupně, kde probíhá výuka plavání
- k výuce vzdělávacích obsahů podporujících vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. v rámci předmětů speciálně pedagogické péče)
- k realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání)

8. Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby spisovného jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků s lehkým mentálním postižením probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Časová dotace: I. stupeň český jazyk 35 + 5, cizí jazyk 9

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

▲Český jazyk a literatura

▲Cizí jazyk

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Kreativita

Sociální rozvoj - Poznávací schopnosti

Mezilidské vztahy

Komunikace

Spolupráce a soutěživost

Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Hodnoty, postoje, praktická etika

Multikulturní výchova

- Kulturní rozdíly

- Lidské vztahy

- Etnický původ

- Multikulturalita

Mediální výchova

Receptivní činnosti – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vyučovacího předmětu je rozdělen do tří specifických složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova obsahuje na prvním stupni samostatnou část *Psaní*. Komunikační a slohová výchova vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Hlavním úkolem je naučit žáky správně a srozumitelně se vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním. Žáci získávají sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a měli by být schopni kultivovaného projevu v běžných situacích.

Jazyková výchova se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Vede žáky k srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka.

Literární výchova postupně vytváří základní čtenářské dovednosti a návyky žáků, vede je k reprodukci přečteného textu. Prostřednictvím četby se žáci seznamují se základními literárními formami. Literární výchova vede žáky k zvládnutí orientace v textech různého zaměření a k individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla a k zájmu o literaturu.

Cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět umožňuje žákům komunikaci v rámci integrované Evropy. Znalost základů cizího jazyka jim pomáhá překonat jazykovou bariéru při cestách do zahraničí, připravuje je k praktickému užívání jazyka, zlepšuje jejich uplatnění na trhu práce, a tím zamezuje jejich společenské izolaci.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvené a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Rozvoj kompetencí *Kompetence k učení*

▲Rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva

- ▲Předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností i v jiných oblastech
- ▲Vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu
- ▲Seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- ▲Vést žáky k ověřování výsledků a pochopení důležitosti schopnosti komunikovat cizím jazykem pro další studium i praktický život

Kompetence k řešení problémů

- ▲Vést žáky k nalézání chyb v textu a odůvodnění správného řešení
- ▲Vést žáky k nalézání chyb v textu o odůvodnění správného řešení

Kompetence komunikativní

- ▲Vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probraných žánrů
- ▲Nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- ▲Pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- ▲Vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- ▲Vést žáky k porozumění promluvě i přiměřenému textu v cizím jazyce
- ▲Nabízet možnosti využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci

Kompetence sociální a personální

- ▲Vytvářet příležitost k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinkách i v rámci celé třídy
- ▲Vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- ▲Seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlit jim jeho význam, porovnávat naše tradice a kulturní i historické dědictví s ostatními zeměmi
- ▲Podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- ▲Vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- ▲Vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- ▲Vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
- ▲Podporovat žáky k využívání znalostí a zkušeností k vlastnímu rozvoji, své přípravě na budoucnost a profesnímu zaměření

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

1. - 3. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none">plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnostiporozumí písemným pokynům přiměřené náročnostiporozumí mluveným pokynům přiměřené složitostirespektuje základní komunikační pravidla v rozhovorupečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnostv krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči <p>komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, popis, dialog na základě obrazového materiálu</p> <p>základní komunikační pravidla:</p> <ul style="list-style-type: none">volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacíchna základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projevseřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběhzvládá základní hygienické návyky spojené s psanímpíše správné tvary písmen a číslicsprávně spojuje písmena i slabikykontroluje vlastní písemný projevpíše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<p><i>Čtení</i></p> <p>výcvik čtení - přípravná cvičení sluchová a zraková</p> <p>praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu</p> <p>věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)</p> <p><i>Naslouchání</i></p> <p>praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)</p> <p>věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p><i>Mluvený projev</i></p> <p>základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)</p> <p>komunikační žánry: pozdrav,oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, popis, dialog na základě obrazového materiálu</p> <p>základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu - zdvořilé vystupování)</p> <p>mimojazykové prostředky (mimika, gesta)</p> <p><i>Písemný projev</i></p> <p>základní hygienické návyky (správné sezení,držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kresebné cviky velkých</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV - seberegulace a sebeorganizace</p> <p>sebezpoznání a sebezpojetí</p> <p>OSV - poznávání lidí</p> <p>mezilidské vztahy</p> <p>komunikace</p> <p>kooperace a kompetice</p> <p>psychohygiena</p> <p> kreativita</p> <p>MKV - lidské vztahy</p>	

<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zvukovou a grafickou podobu věty a slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená vyhledává v textu slova příbuzná porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost,vlastnost rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen,přídavných jmen a sloves spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky pozná základní skladební dvojice odůvodňuje a píše správně:i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech 	<p>tvarů psaní jednotlivých prvků písmen a číslic orientace v liniatuře</p> <p>kvalitativní znaky písma, poznávání psaní a osvojování písmen, slabik, slov</p> <p>technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)</p> <p>žánry písemného projevu: adresa, blahopřání,pozdrav z prázdnin, dopis, popis,vypravování</p> <p><i>Zvuková stránka jazyka</i></p> <p>sluchové rozlišení věty, slova, slabiky, hlásek</p> <p>výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin</p> <p>modulace souvislé řeči (tempo,intonace,přízvuk)</p> <p><i>Slovní zásoba a tvoření slov</i></p> <p>slova a pojmy, význam slov, antonyma, synonyma, homonyma</p> <p>stavba slova</p> <p><i>Tvarosloví</i></p> <p>slovní druhy</p> <p>tvary slov</p> <p><i>Skladba</i></p> <p>věta jednoduchá a souvětí</p> <p>druhy vět podle postoje mluvčího</p> <p>základní skladební dvojice</p> <p><i>Pravopis</i></p> <p>lexikální</p>	<p>OSV -rozvoj schopností poznávání</p>	
---	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev • píše správně párové souhlásky na konci a uvnitř slov • píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování <p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a básně • reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací • při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost 	<p>základy morfologie</p> <p><i>Poslech literárních textů</i> <i>Zážitkové čtení a naslouchání</i> <i>Tvořivé činnosti s literárním textem</i> - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod <i>základní literární pojmy</i> literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst - spisovatel, básník, ilustrátor, kniha, čtenář - divadelní představení herec - verš, rým, přirovnání</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání MKV - kulturní diference</p>	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

4. - 5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none">• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas• rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává• posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení• reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta• vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku• rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě• volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo podle svého komunikačního záměru• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry• sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<p><i>Čtení</i> praktické čtení, věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) <i>Naslouchání</i> věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) <i>Mluvený projev</i> vyjadřování závislé na komunikační situaci komunikační žánry: zpráva, oznámení, vypravování základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) mimojazykové prostředky (mimika, gesta) <i>Písemný projev</i> základní hygienické návyky technika psaní (formální úprava textu) žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, jednoduché tiskopisy, (příhláška, dotazník), inzerát, dopis, popis, vypravování</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - sebepoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení OSV - poznávání lidí mezilidské vztahy komunikace psychohygienu kooperace a kompetice kreativita MKV - lidské vztahy MV - práce v realizačním týmu tvorba mediálních sdělení OSV - rozvoj schopností poznávání</p>	

<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změně větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • vyhledává základní skladební dvojice • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<p><i>Zvuková stránka jazyka</i> sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</p> <p><i>Slovní zásoba a tvoření slov</i> slova a pojmy, význam slov slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <p><i>Tvarosloví</i> slovní druhy, tvary slov</p> <p><i>Skladba</i> věta jednoduchá a souvětí základní skladební dvojice</p> <p><i>Pravopis</i> lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a základy syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p>	
---	--	--	--

<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<p><i>Zážitkové čtení a naslouchání</i> <i>Tvořivé činnosti s literárním textem</i> přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod <i>Základní literární pojmy</i> literární druhy a žánry: rozpočítadlo, říkanka, hádanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář divadelní představení, herec, režisér verš, rým, přirovnání</p>	<p>MKV - kulturní diference MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality stavba mediálních sdělení vnímání autora mediálních sdělení fungování a vliv médií ve společnosti</p>	
---	---	---	--

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník 3. – 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>1.období Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none">• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně• zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal• rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu• rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu• přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení• píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy <p>2. období Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none">• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí</p>	<p>OSV - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace</p> <p>OSV - Poznávání lidí</p> <p>- Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice</p> <p>MUV - Mezilidské vztahy</p>	<p>Nácvik správné výslovnosti – audio pomůcky Hry, doplňovačky, obrazový materiál Nástěnné tabule – obrazový materiál, vycházky do okolí Výukové programy Terasoft, přehledy gramatiky Hry, soutěže, dramatizace Internetové stránky Přehledy slovní zásoby Kulturní akce, audio a video nahrávky Internetové stránky</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formulářů 	<p>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>		<p>Přehledy slovní zásoby Kulturní akce, audio a video nahrávky</p>
---	--	--	---

Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato oblast je založena především na praktických činnostech. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Žáci si osvojují základní matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití učí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulačtoru a matematických výukových programů. Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení rýsovacích technik, které žáci využívají při dalším studiu.

Obor Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. čísla a početní operace
2. závislosti, vztahy a práce s daty
3. geometrie v rovině a v prostoru
4. aplikační úlohy

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

▲Matematika a její aplikace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, mezilidské vztahy (práce v týmu – modelování), psychohygienu, seberegulace, sebeorganizace, kreativita, spolupráce a soutěživost, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá (srovnání věku, poznatky žáků z různých zemí apod.)

Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí), lidské aktivity a problémy životního prostředí

Rozvoj kompetencí

Kompetence k učení

- ▲Využívat různé způsoby, metody a strategie učení, které umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- ▲Vyhledávat, třídit, propojovat a systematizovat informace
- ▲Seznámit se s používanými termíny, znaky a symboly a dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- ▲Vnímat různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému, ověřovat a porovnávat jejich řešení
- ▲Uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více jak jedno řešení nebo i žádné
- ▲Hledat vlastní postup při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- ▲Souvisle a výstižně formulovat své názory
- ▲Osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- ▲Sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně, v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

- ▲Chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- ▲Budovat patřičnou sebedůvěru

Kompetence občanské

- ▲Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědnou domácí přípravou

Kompetence pracovní

- ▲Nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další vývoj
- ▲Naučit se bezpečně používat rýsovací a jiné potřeby a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost
- ▲Přístupovat kriticky ke svým výsledkům, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- ▲Naučit se pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit hledat vlastní postup
- ▲Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika a její aplikace

1. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do dvaceti užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly zvládá rozklad na desítky a jednotky řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <ul style="list-style-type: none"> popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	<p><i>Číslo a početní operace</i></p> <p>obor přirozených čísel do 20, manipulace s předměty, počítání prvků</p> <p>čtení a zápis čísel (v desítkové soustavě), vztahy větší, menší a rovno</p> <p>znaménka $>$ $<$ $=$</p> <p>orientace na číselné ose, pojmy před, za, hned před, hned za, mezi, první, poslední, vpravo, vlevo, nahoře, dole</p> <p>sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10</p> <p>určování desítek a jednotek</p> <p>slovní úlohy</p> <p><i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i></p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p> <p>-seberegulace a sebeorganizace</p> <p>-psychohygiena</p> <p>-řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Pomůcky: matematická sada</p> <p>číslice – hra Alík</p> <p>hry pro pravolevou orientaci</p> <p>číselná osa</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci • zná značku pro metr 	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy, orientace a čtení matematických zápisů <i>Geometrie v rovině a v prostoru</i> vyhledávání určitých tvarů v okolí, třídění předmětů podle tvarů, čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník, koule, krychle základní jednotky		Tvary
--	--	--	-------

2. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • seřadí čísla do 100 vzestupně i sestupně • užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • seznámí se s principem zaokrouhlování na desítky • zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami, počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do 100 korun, užívá značku Kč • řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i> seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy, orientace a čtení matematických zápisů jednotky času (hodina, minuta) pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (ceník) <i>Geometrie v rovině a v prostoru</i> vyhledávání určitých tvarů v okolí, třídění předmětů podle tvarů, bod, přímka, lomená čára, úsečka, kvádr, válec základy rýsování, měření v mm, cm		

3. ročník

kružnici, trojúhelník	mimo čtvercovou síť		
-----------------------	---------------------	--	--

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na 	<p>Číslo a početní operace přirozená čísla, celá čísla, zlomky násobilka zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a jejich vlastnosti grafy, diagramy, tabulky, jízdní řády</p> <p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů) - mezilidské vztahy (dobré vztahy, podpora, pomoc) EV – vztah člověka k prostředím (ochrana životního prostředí) -výchova ke zdraví (pravidla bezpečnosti, l.pomoc, prostředí a zdraví)	

<p>obvyklých postupech a algoritmech školské matematicky</p> <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce • sčítá, odčítá a násobí graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod obrazce sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti překládáním papíru • rozpozná a pojmenuje prostorové útvary 	<p>vzájemná poloha dvou přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky, kolmice) polopřímka práce s geometrickými útvary (čtverec, obdélník, kruh, kružnice, trojúhelník, rovnoběžník) délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod a obsah obrazce, převody jednotek obsahu osová souměrnost určení osy souměrnosti překládáním a modelováním kvádr, krychle (sít'), koule a válec slovní úlohy s netradičními postupy; číselné řady, magické čtverce</p>	<p>EGS – objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa) - Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě)</p>	
---	--	--	--

5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<p>Číslo a početní operace do 1 000 000 Přirozená čísla, celá čísla sčítání a odčítání přirozených čísel násobilka, velká násobilka vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací; násobení jednociferným až trojiciferným číslem dělení jedno a dvojciferným číslem zaokrouhlování odhady a kontroly výpočtů zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) Zlomky a desetinná čísla</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů) -mezilidské vztahy, dobré vztahy, vzájemná pomoc) EV – vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí) - výchova ke zdraví (bezpečnost, 1. pomoc, zdravá výživa)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici); užívá jednoduché konstrukce • rozpozná a určí základní útvary v prostoru (bod, úsečka, přímka, polopřímka, rovina) • sestrojí rovnoběžky a kolmice, pozná vzájemnou polohu přímek v rovině • rozpozná a znázorní osově souměrné útvary ve čtvercové síti a určí osu souměrnosti • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • graficky sčítá a odčítá úsečku, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády aritmetický průměr, tabulky, grafy a diagramy (sloupkový, kruhový), jízdní řády</p> <p>Základní útvary v rovině lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník</p> <p>Základní útvary v prostoru kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod a obsah obrazce vzájemná poloha dvou přímek v rovině osově souměrné útvary</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy slovní úlohy s netradičními postupy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost</p>	<p>EGS – objevujeme Evropu a svět (naše vlast, Evropa a svět)</p>	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none">• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky			
---	--	--	--

Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní

činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova infromatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak infromatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

- robotická stavebnice LEGO WeDo (na 2 žáky 1 stavebnice)
- robotická stavebnice LEGO Mindstorms EV3 (na 2 žáky 1 stavebnice)
- alternativně - programovatelná deska Micro:bit (na 2 žáky 1 deska)

Tematické celky

4. ročník

Ovládání digitálního zařízení

Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typudodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	<ul style="list-style-type: none">pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu sloužívysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačemedituje digitální text, vytvoří obrázekpřehraje zvuk či videouloží svoji práci do souboru, otevře souborpoužívá krok zpět, zoomřeší úkol použitím schránkydodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program	A: Počítač a síť B: kap. 2 C: klikání myši, tahání myši C: kreslení čáry a vybarvování C: ovladače B: kap. 3, 5 B: kap. 3 C: psaní na klávesnici B: kap. 5, C: doplňování a úprava textu B: kap. 3, 5 B: kap. 3, 5 C: přehrávání zvuku D: Hodina „Co je počítačový

			program“
--	--	--	----------

Zdroje

A: metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy

(<https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/>)

C: Jednoduché ovládání počítače (<http://home.pf.jcu.cz/jop/>)

D: Datová Lhota (<https://decko.ceskatelevize.cz/datova-lhota/ve-skole>)

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa

Práce ve sdíleném prostředí

Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typupropojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejídodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	<ul style="list-style-type: none">uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičůnajde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k prácipropojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejípamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z nějpři práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikacerozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	<p>Využití digitálních technologií v různých oborech</p> <p>Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele</p> <p>Počítačová data, práce se soubory</p> <p>Propojení technologií, internet</p> <p>Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p>	<p>A: Využití digitálních technologií</p> <p>B: kap. 8 (částečně)</p> <p>C: Hodina „Já a počítačový svět“, B: kap. 6</p> <p>B: kap. 7, C: Hodina „Já a počítačový svět“</p> <p>C: Hodina „Kam se schovají data“</p>

Zdroje

A: učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy

(<https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/>)

C: Datová Lhota (<https://decko.ceskatelevize.cz/datova-lhota/ve-skole>)

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa

Základy robotiky se stavebnicí

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy• ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none">• sestaví robota podle návodu• sestaví program pro robota• oživí robota, otestuje jeho chování• najde chybu v programu a opraví ji• upraví program pro příbuznou úlohu• pomocí programu ovládá světelný výstup a motor• pomocí programu ovládá senzor• používá opakování, události ke spouštění programu	<p>Sestavení programu a oživení robota</p> <p>Ovládání světelného výstupu</p> <p>Ovládání motoru</p> <p>Opakování příkazů</p> <p>Ovládání klávesnicí – události</p> <p>Ovládání pomocí senzoru</p>	<p>Aktivita 1 – Jednoduchý robot</p> <p>Aktivita 1 – Jednoduchý robot</p> <p>Aktivita 2 – Ventilátor</p> <p>Aktivita 3 – Kolotoč</p> <p>Aktivita 4 – Nákladní výtah</p> <p>Aktivita 5 – Závora</p>

Zdroje

robotická stavebnice LeGO WeDo 2.0

učebnice Edukační robotika s LEGO WeDo pro 1. stupeň základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/edukacni-robotika-s-lego-wedo-2-0-pro-1-stupen-zakladni-skoly>)

Výukové metody a formy

Práce ve skupině, objevování, experiment, diskuse

Úvod do kódování a šifrování dat a informací

Data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní jivyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none">sdělí informaci obrázkempředá informaci zakódovanou pomocí textu či číselzakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje textzakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížkyobrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	<p>Piktogramy, emodži</p> <p>Kód</p> <p>Přenos na dálku, šifra</p> <p>Pixel, rastr, rozlišení</p> <p>Tvary, skládání obrazce</p>	<p>Kódování informace obrázkem</p> <p>Kódování informace textem</p> <p>Kódování informace číslem</p> <p>Kódování a šifrování textu</p> <p>Kódování rastrového obrázku</p> <p>Kódování vektorového obrázku</p>

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

5. ročník

Úvod do práce s daty

Informační systémy

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">• uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat• pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	<ul style="list-style-type: none">• pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech• doplní posloupnost prvků• umístí data správně do tabulky• doplní prvky v tabulce v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	Víme, co jsou data Evidujeme data Kontrolujeme data Filtrujeme, třídíme a řadíme data Porovnáváme a prezentujeme data

Zdroje

Práce s daty (<https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly>)

Výukové metody a formy

Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse

Základy programování – příkazy, opakující se vzory

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy• ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none">• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy• v programu najde a opraví chyby• rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát• vytvoří a použije nový blok upraví program pro obdobný problém	<p>Příkazy a jejich spojování</p> <p>Opakování příkazů</p> <p>Pohyb a razítkování</p> <p>Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy</p> <p>Vlastní bloky a jejich vytváření</p> <p>Kombinace procedur</p>	<p>Modul 1 Bádání 1,2</p> <p>Modul 1 Bádání 2,3</p> <p>Modul 1 Bádání 2,3</p> <p>Modul 1 Bádání 3</p> <p>Modul 1 Bádání 4</p> <p>Modul 1 Bádání 4</p>

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>)

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Úvod do informačních systémů

Informační systémy

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none">nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvkyurčí, jak spolu prvky souvisí	System, struktura, prvky, vztahy	Systemy kolem nás

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor

Základy programování – vlastní bloky, náhoda

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy• ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none">• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postav• v programu najde a opraví chyby• rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát• rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj• vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky• přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky• rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit• cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	<p>Kreslení čar</p> <p>Pevný počet opakování</p> <p>Ladění, hledání chyb</p> <p>Vlastní bloky a jejich vytváření</p> <p>Změna vlastností postavy pomocí příkazu</p> <p>Náhodné hodnoty</p> <p>Čtení programů</p> <p>Programovací projekt</p>	<p>Modul 2 Bádání 1,2</p> <p>Modul 2 Bádání 2</p> <p>Modul 2 Bádání 1,2,3</p> <p>Modul 2 Bádání 2</p> <p>Modul 2 Bádání 3</p> <p>Modul 2 Bádání 3</p> <p>Modul 2 Bádání 3,4</p> <p>Modul 2 Bádání 4</p>

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy

<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none">pomocí grafu znázorní vztahy mezi objektypomocí obrázku znázorní jevpomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	Grafové modely Další grafové modely Řešení problémů pomocí modelů

Zdroje

metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách

Základy programování – postavy a události

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<ul style="list-style-type: none">• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy<ul style="list-style-type: none">• ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none">• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav• v programu najde a opraví chyby• používá události ke spuštění činnosti postav• přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky• upraví program pro obdobný problém• ovládá více postav pomocí zpráv	<p>Ovládání pohybu postav</p> <p>Násobné postavy a souběžné reakce</p> <p>Modifikace programu</p> <p>Animace střídáním obrázků</p> <p>Spouštění pomocí událostí</p> <p>Vysílání zpráv mezi postavami</p> <p>Čtení programů</p> <p>Programovací projekt</p>	<p>Modul 3 Bádání 1</p> <p>Modul 3 Bádání 1</p> <p>Modul 3 Bádání 1</p> <p>Modul 3 Bádání 1,2</p> <p>Modul 3 Bádání 2</p> <p>Modul 3 Bádání 3</p> <p>Modul 3 Bádání 4</p> <p>Modul 3 Bádání 4</p>

Zdroje

učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy

(<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly>)

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je určena pro všechny ročníky 1.stupně ZŠ. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáka se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka. Tato oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Výchova ke zdraví.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

▲Prvouka

▲Vlastivěda

▲Přírodověda

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání

-Sebepoznání a sebepojetí -Seberegulace a sebeorganizace

-Psychohygiena

-Kreativita

Sociální rozvoj –Poznávání lidí

-Mezilidské vztahy

-Komunikace

-Kooperace a kompetice

Morální rozvoj –Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

-Hodnoty, postoje
Výchova demokratického občana
Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát
Formy participace občanů v politickém životě
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Evropa a svět nás zajímá
Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané
Multikulturní výchova
Kulturní diference
Multikulturalita
Lidské vztahy
Etnický původ
Princip sociálního smíru a solidarity
Mediální výchova
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Fungování a vliv médií ve společnosti
Environmentální výchova
Ekosystémy
Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka a prostředí

Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je určen pro 1.- 3. ročník ZŠ.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických celků: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného a bezpečného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a vzájemné úcty mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vycházejí od nejnámějších událostí v rodině, obci k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se učí hodnotit svá pozorování, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, seznamují se s tím, jak se člověk vyvíjí a mění, co je pro něj vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je určen pro 4. a 5. ročník ZŠ.

Vzdělávací obsah navazuje a rozšiřuje učivo prvouky tří tematických celků:

Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí pracovat s mapou, vyhledávat typické regionální zvláštnosti a jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a světa. Seznamují se s hlavními orgány státní moci a symboly našeho státu. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém celku *Lidé kolem nás* si žáci osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si podstatu a význam tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy soužití lidí. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a čase. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především od členů rodiny, z veřejné knihovny atd.

Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je určen pro 4. a 5. ročník ZŠ.

Vzdělávací obsah navazuje a rozšiřuje učivo prvouky dvou tematických celků: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání přírody a dalších informací se žáci učí využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají člověka jako bytost, která má své biologické a fyziologické potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý za své zdraví a bezpečnost. Docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota. Potřebné informace získávají pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním rolí a řešením modelových situací.

Rozvoj kompetencí

Kompetence k učení

- ▲ Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení
- ▲ Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- ▲ Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- ▲ Umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- ▲ Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia

Kompetence k řešení problémů

- ▲ Vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je chápat problémy a nesrovnalosti
- ▲ Ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému
- ▲ Vést žáky k ověřování a srovnávání získaných informací a správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- ▲ Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- ▲ Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody...)
- ▲ Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- ▲Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracování výstupů v oblasti vlastivědného a přírodovědného charakteru
- ▲Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- ▲Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka

Kompetence občanské

- ▲Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- ▲Vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících enviromentálních problémech

Kompetence pracovní

- ▲Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- ▲Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- ▲Naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupu, teploměr, termokameru) a online aplikace při pozorování přírody
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

1.- 3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a bezpečnou cestu na určené místo začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí obce, obci (městě) bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště a školy, uvede plnou adresu rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí určí základní směry do jiných obcí orientuje se v členění bytu, zná funkce prostorů bytu a domu <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům odvodí význam a potřebu různých povolání a 	<p><i>Domov</i> prostředí domova orientace v místě bydliště a okolí školy</p> <p><i>Škola</i> prostředí školy, činnosti ve škole riziková místa a situace okolí školy bezpečná cesta do školy</p> <p><i>Obec, místní krajina</i> její části, poloha v krajině minulost a současnost obce (města) význačné budovy dopravní síť</p> <p><i>Rodina</i> postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny zaměstnání, práce fyzická a duševní</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p> <p>VDO - občanská společnost a škola</p> <p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p>	<p>1.ročník</p> <p>1.- 3.ročník</p> <p>1. ročník</p> <p>1.- 3.ročník</p> <p>1.- 3.ročník</p> <p>2.- 3.ročník</p>

<p>pracovních činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • vhodně se chová v různých situacích a uplatňuje základní pravidla slušného chování • chápe nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů, nepoužívá je v rozhovoru s jiným člověkem • respektuje odlišné názory a zájmy jiných, jejich soukromí apod. • nevynucuje si požadavky násilím, snaží se řešit spory nenásilným způsobem • poukazuje na nevhodné chování, diskutuje o něm <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události v regionu • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí • na příkladech porovnává současnost a minulost • sleduje data narození členů rodiny a data jiných významných dnů <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé 	<p><i>Soužití lidí</i> mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie</p> <p><i>Chování lidí</i> vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové situace</p> <p><i>Právo a spravedlnost</i> základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy</p> <p><i>Orientace v čase a časový řád</i> určování času, čas jako fyzikální veličina kalendáře, letopočet, denní režim, roční období, generace</p> <p>dějiny jako časový sled událostí</p> <p><i>Současnost a minulost v našem životě</i> proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života státní svátky a významné dny</p> <p><i>Regionální památky</i> péče o památky</p> <p>lidé a obory zkoumající minulost</p> <p><i>Báje, mýty, pověsti</i> minulost kraje a předků domov, vlast, rodný kraj</p> <p><i>Látky a jejich vlastnosti</i> třídění látek, změny látek a skupenství vlastnosti látek, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</p>	<p>MKV - lidské vztahy OSV - seberegulace a sebeorganizace psychohygienu kreativita řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - poznávání lidí mezilidské vztahy kooperace a kompetice hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV - občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV - rozvoj schopností poznávání EV – základní podmínky života EV - ekosystémy</p> <p>EV - základní podmínky života</p>	<p>1.- 2.ročník</p>
--	---	---	---------------------

<p>lokality</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vybrané přírodniny zařadit do příslušného přírodního společenství • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti • změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • popíše vlastnosti látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů • vysvětlí základní význam vody a vzduchu pro život • vysvětlí základní význam hospodářsky významných hornin, nerostů a půdy pro život člověka • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou přírodu ochraňovat nebo poškozovat <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke 	<p><i>Voda a vzduch</i> výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu význam pro život</p> <p><i>Nerosty a horniny, půda</i> některé hospodářsky významné horniny a nerosty zvětvování, vznik půdy a její význam</p> <p><i>Vesmír a Země</i> sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p><i>Rostliny, houby, živočichové</i> znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života</p> <p>výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p><i>Životní podmínky</i> rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí</p> <p><i>Rovnováha v přírodě</i> význam, vzájemné vztahy mezi organismy základní společenstva</p> <p><i>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</i> odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p> <p><i>Lidské tělo</i> stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p>	<p>EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV - vztah člověka k prostředí OSV - sebepoznání a sebepojetí MKV - kulturní diference MKV - lidské vztahy OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika</p>	
--	---	---	--

<p>zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <p>3. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • změří čas, vzdálenost a teplotu s využitím digitálních technologií • naplánuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede • zaznamená výsledky pokusu s využitím digitálních technologií • podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje • naplánuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede 	<p><i>Péče o zdraví</i> zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p><i>Návykové látky, závislosti a zdraví</i> návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p><i>Osobní bezpečí, krizové situace</i> vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p><i>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</i> služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p><i>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená</i> postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	<p>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	
--	--	---	--

	Učivo - 3. ročník DT <ul style="list-style-type: none"> • látky a jejich vlastnosti – měření veličin s využitím digitálních technologií (např. digitální lupy) • plánování a záznam jednoduchých pokusů • péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi 		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4. – 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydlištěm nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě • rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map • vyhledá na mapě jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým 	<i>Domov</i> prostředí domova, orientace v místě bydliště <i>Škola</i> prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace <i>Obec (město), místní krajina</i> její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť <i>Okolní krajina (místní oblast, region)</i>	OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - seberegulace a sebeorganizace řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - kooperace a kompetice kreativita VEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	

<p>způsobem posoudí jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi • vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou • orientuje se v základních formách vlastnictví • používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy půjčovat a jak vracet dluhy 	<p>zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany</p> <p><i>Regiony ČR</i> Praha a vybrané oblasti ČR <i>Evropa a svět</i> kontinenty, evropské státy, EU, cestování <i>Naše vlast</i> domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly <i>Mapy obecně zeměpisné a tematické</i> obsah, grafika, vysvětlivky</p> <p><i>Rodina</i> postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání <i>Soužití lidí</i> mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie <i>Chování lidí</i> ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům <i>Právo a spravedlnost</i> základní lidská práva a práva dítěte, práva</p>	<p>VDO - občan, občanská společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - mezilidské vztahy komunikace MKV - lidské vztahy multikulturalita VEGS - Jsme Evropané VDO – občan, občanská společnost a stát OSV - poznávání lidí řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV - kooperace a kompetice kreativita VDO - občanská společnost a škola občanská společnost a stát MKV - kulturní diference multikulturalita etnický původ MKV - princip sociálního smíru a solidarity lidské vztahy EV - vztah člověka k prostředí OSV - rozvoj schopností poznávání</p>	
--	--	---	--

<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<p>a povinnosti žáků školy</p> <p><i>Vlastnictví</i> soukromé, veřejné, osobní, společné hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p> <p><i>Orientace v čase a časový řád</i> určování času, čas jako fyzikální veličina kalendáře, letopočet, denní režim, roční období, generace dějiny jako časový sled událostí <i>Současnost a minulost v našem životě</i> proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života státní svátky a významné dny <i>Regionální památky</i> péče o památky lidé a obory zkoumající minulost <i>Báje, mýty, pověsti</i> minulost kraje a předků <i>domov, vlast, rodný kraj</i></p>	<p>OSV - seberegulace a sebeorganizace řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 4. – 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Rozmanitost přírody <ul style="list-style-type: none">objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověkavysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<i>Látky a jejich vlastnosti</i> třídění látek, změny látek a skupenství vlastnosti látek, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek <i>Voda a vzduch</i> výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v	OSV - rozvoj schopností poznávání EV - základní podmínky života lidské aktivity a problémy životního prostředí EV - základní podmínky života EV - vztah člověka k prostředí OSV - seberegulace a sebeorganizace	

<ul style="list-style-type: none"> • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech • prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • uvádí příklady organismů žijících v různých oblastech světa • rozlišuje základní ekosystémy a uvádí jejich charakteristiku • zdůvodní základní význam chráněných částí přírody 	<p>přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu význam pro život <i>Nerosty a horniny, půda</i> některé hospodářsky významné horniny a nerosty zvětrávání, vznik půdy a její význam <i>Vesmír a Země</i> sluneční soustava, den a noc, roční období <i>Rostliny, houby, živočichové</i> znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka <i>Životní podmínky</i> rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí <i>Rovnováha v přírodě</i> význam, vzájemné vztahy mezi organismy základní společenstva <i>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</i> odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>	<p>kreativita OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV - základní podmínky života EV - ekosystémy EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí OSV - rozvoj schopností poznávání sebepoznání a sebepojetí</p>	
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození 	<p><i>Lidské tělo</i> stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj</p>	<p>MKV - kulturní diference OSV - mezilidské vztahy komunikace</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<p>jedince</p> <p><i>Péče o zdraví</i> zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p><i>Návykové látky, závislosti a zdraví</i> návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p><i>Osobní bezpečí, krizové situace</i> vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p><i>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</i> služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p><i>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená</i> postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a</p>	<p>hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - lidské vztahy etnický původ</p> <p>OSV - seberegulace a sebeorganizace psychohygiena řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MV - fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	
---	--	--	--

<p>4. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • odmítne nepříjemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě • na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě • pozoruje základní projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií • uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhodobým využívání digitálních technologií • uvede na příkladech možná nebezpečí, která jsou spojena se vstupem do online prostředí <p>5. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě • uvede na příkladu rozdíly mezi reálnou a digitální identitou • uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu • zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií 	<p>prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p> <p>Učivo 4. ročník digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS) • chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí • vlastnictví – autorská práva • životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií • péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí – bezpečné chování v online prostředí <p>Učivo 5. ročník digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita • chování lidí – předcházení konfliktním situacím v online prostředí • životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím 		
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu • uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní • vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. známé osobnosti, spolužáka) • uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit 	<p>digitálních technologií</p> <ul style="list-style-type: none"> • rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích • osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa • 		
---	---	--	--

Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

▲Pracovní výchova

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

Zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně, společná komunikace.

Osobnostní a sociální výchova

Vede k porozumění sobě samému a druhých, rozvíjí dovednosti a schopnosti, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.

Environmentální výchova

Vede k uvědomování si podmínek života a možnostem jejich ohrožování, rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní jednání občana vůči prostředí.

Mediální výchova

Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace, umožňuje rozvíjet schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií (tisk, rozhlas, televize, internet

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru, rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Multikulturní výchova

Učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých.

Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět pracovní výchova se vyučuje v 1. – 5. ročníku.

Vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy - Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se pracovat s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Poznávají vlastnosti

materiálů, seznamují se s funkcemi a využitím pracovních pomůcek a s jednoduchými pracovními postupy . Seznamují se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly. Získávají základní poznatky o podmínkách pěstování rostlin. Osvojují si pravidla správného stolování, připraví tabuli pro jednoduché stolování. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Rozvoj kompetencí

Kompetence k učení:

- ▲Praktické osvojování práce podle návodu.
- ▲Vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů.
- ▲Poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech.
- ▲Poznávání vlastností materiálů, surovin a jejich použitelnost.

Kompetence k řešení problémů:

- ▲Hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů.

Kompetence komunikativní:

- ▲Vedení k účinné komunikaci při práci.
- ▲Seznamování s přesným významem pojmů při práci s technickými materiály, při přípravě pokrmů
- ▲Předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků.

Kompetence sociální a personální:

- ▲Spolupráce ve dvojici a malé skupině.
- ▲Přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání.
- ▲Uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti.

Kompetence občanské:

- ▲Umožnění tvořivého přístupu žáků při plnění zadaných úkolů.
- ▲Pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu.

Kompetence pracovní:

- ▲Vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů.
- ▲Vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě.
- ▲Vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci.

Kompetence digitální:

- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní výchova

1. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
--------	-------	------------------	----------

<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů • vlastnosti různých materiálů poznává též svými smysly a svou tvorbou objevuje další možnosti • osvojuje si základní návyky při práci s drobným materiálem • seznamuje se a dodržuje hygienické a bezpečnostní návyky při tvorbě • zvládá základní činnosti, tj. skládání, vytrhávání, slepování, stříhání, překládání • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • zvládá hnětení, válení a stlačování, vyrobí jednoduchý výrobek • dovede navlékat, aranžovat, třídít při sběru přírodní materiál • stříhá a lepí textili <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny 	<p><i>práce s drobným materiálem</i> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p><i>konstrukční činnosti</i> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p><i>pěstitelské práce</i> základní podmínky pro pěstování rostlin půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)</p>	<p>OSV - kreativita mezilidské vztahy</p> <p>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV - základní podmínky života OSV - mezilidské vztahy</p>	
---	--	---	--

<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • rozlišuje každodenní a slavnostní stolování, • připraví si jednoduchou svačinu 	<p>pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p> <p><i>příprava pokrmů</i> základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam</p>		
--	---	--	--

2. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
--------	-------	------------------	-------

<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • zná již vlastnosti různých materiálů, dále své znalosti rozvíjí a využívá v praxi, vnímá je svými smysly, dodržuje a upevňuje si správné návyky organizace práce, hygieny a bezpečnosti práce • zdokonaluje se v jednoduchých činnostech, tj. skládání, vytrhávání, slepování, stříhání, překládání • vytváří prostorové tvary z papíru • zvládá hnětení, válení a stlačování, vyrobí jednoduchý výrobek • dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál • naučí se navléknout jehlu, udělat uzel, slepit textílii • vyrobí jednoduchý textilní výrobek • upevňuje si správné pracovní návyky a dovednosti, provádí jednoduchou montáž a demontáž • vytváří si kladný vztah k práci, své i ostatních • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody během všech ročních období • pečuje o nenáročnou rostlinu ve třídě i na školním pozemku (zalévá je, otírá listy, kypří, rozmnožuje pomocí odnoží) 	<p><i>práce s drobným materiálem</i> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p><i>konstrukční činnosti</i> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p><i>pěstitelské práce</i> základní podmínky pro pěstování rostlin půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání -kreativita -mezilidské vztahy OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV-základní podmínky života OSV - mezilidské vztahy MV-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> v praxi vyzkouší pěstování jednoduchých rostlin (hrách, fazole) <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> připraví tabuli pro jednoduché stolování zvládne přípravu jednoduché svačiny, úpravu ovoce a zeleniny za studena provede úpravu stolu pro všední i sváteční stolování zvládá sebeobsluhu a základy slušného stolování chová se vhodně při stolování 	<p>pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)</p> <p>pěstování pokojových rostlin</p> <p>rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p> <p><i>příprava pokrmů</i></p> <p>základní vybavení kuchyně</p> <p>výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p> <p>technika v kuchyni – historie a význam</p>		
--	--	--	--

3. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová	Pozn.
--------	-------	-----------	-------

		témata	
<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní • udržuje pořádek na pracovním místě • neustále se zdokonaluje v osvojených dovednostech při práci s papírem, textilem, přírodninami a jinými materiály • vytvoří zvolený výrobek podle videonávodu <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede sestavovat stavebnicové prvky montovat a demontovat stavebnici <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, ošetřuje a pěstuje nenáročné rostliny • volí podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • seznamuje se se základními podmínkami života rostlin, seznamuje se s úlohou techniky v životě člověka • zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních 	<p><i>práce s drobným materiálem</i> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p><i>tvorba výrobku podle videonávodu</i> zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pracovních pomůcek vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek</p> <p><i>konstrukční činnosti</i> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p><i>pěstitelské práce</i> základní podmínky pro pěstování rostlin půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy,</p>	<p>OSV-rozvoj schopností poznávání -mezilidské vztahy -kreativita EV-lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV-řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV-základní podmínky života -vztah člověka k prostředí OSV-mezilidské vztahy MV-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>Příprava pomazánky podle receptu</p>

<p>technologí</p> <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • orientuje se v základním vybavení kuchyně, pojmenuje pomůcky a nástroje, připraví jednoduchý studený pokrm podle slovního návodu • udržuje pořádek pracovních ploch • seznamuje se se způsoby uchovávání a skladování potravin 	<p>alergie</p> <p><i>příprava pokrmů</i></p> <p>základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam</p>		
---	---	--	--

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat • vytváří prostorové konstrukce • seznámí se se základy aranžování a využití samorostů • zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování 	<p><i>práce s drobným materiálem</i> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p>tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek</p> <p><i>konstrukční činnosti</i> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p><i>pěstitelské práce</i> základní podmínky pro pěstování rostlin půda a její zpracování, výživa rostlin,</p>	<p>OSV - rozvoj schopnosti poznávání -mezilidské vztahy -kreativita EV-lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV-základní podmínky života -vztah člověka k prostředí OSV-mezilidské vztahy MV-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>Návštěva vánoční, velikonoční výstavy, případně uspořádání vlastní výstavy Výroba vánočního svícnu Vyšívání přání</p>

<ul style="list-style-type: none"> ošetřuje a pěstuje náročnější pokojové rostliny podle daných zásad volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu zná základní podmínky pro pěstování rostlin pozoruje a zaznamená vývoj rostlin při pěstitelských pokusech s využitím digitálních technologií <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni zná zásady správné výživy provede jednoduchou úpravu stolu 	<p>osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií</p> <p><i>příprava pokrmů</i> základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam</p>		<p>Skupinová práce Příprava obložených mís Slavnostní úprava stolu na vánoční besídku</p>
---	--	--	---

5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<p>Práce s přírodním materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • udržuje pořádek na pracovním místě • dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat • vytváří prostorové konstrukce • seznámí se se základy aranžování květin a využití samorostů • seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic • používá drát a fólii na přípravu jednoduchých dekorací <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • využívá vlastní fantazie 	<p><i>práce s drobným materiálem</i> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p><i>konstrukční činnosti</i> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání -mezilidské vztahy -kreativita -kooperace a kompetice -řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - práce v realizačním týmu MK - multikulturalita -lidské vztahy</p> <p>OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti -seberegulace a sebeorganizace EV - základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí</p>	<p>Návštěva vánoční, velikonoční výstavy, případně uspořádání vlastní výstavy</p> <p>Výstavka sestavených modelů ze stavebnic</p>

<ul style="list-style-type: none"> • sestaví model z vlastních prvků • narýsuje jednoduchý technický náčrt a pracuje podle něj <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje náročnější pokojové rostliny podle daných zásad • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • samostatně pečuje o náročnější pokojové a jiné rostliny • pěstuje je podle daných zásad • podle druhů pěstitelských činností volí zcela samostatně pomůcky, náčiní a nástroje • seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy a alergiemi <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • nakoupí samostatně potřebné potraviny • pracuje podle návodu (receptu) • provede úpravu stolu pro slavnostní příležitost • dbá na hygienu a bezpečnost práce v kuchyni, • poskytne první pomoc při úrazu • zná základní elektrické přístroje používané v kuchyni 	<p><i>pěstitelské práce</i> základní podmínky pro pěstování rostlin půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p> <p><i>příprava pokrmů</i> základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam</p>	<p>MKV - lidské vztahy -multikulturalita MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>Práce s atlasem rostlin</p> <p>Příprava pohoštění, úprava stolů Ukázka el. přístrojů v kuchyni</p>
---	---	--	---

Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast přináší žákům základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví druhých. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět

▲Tělesná výchova

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznání (poznávání lidí, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí, sociální dovednosti pro předcházení stresům, rozhodovací dovednosti), sebepoznání a sebepojetí-(porozumění sobě samému i druhým, zvládnutí vlastního chování, utváření pozitivního postoje k sobě samému i druhým) , seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání, dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích) hodnoty, postoje , praktická etika (uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování, povědomí o odpovědnosti, respektování, pomáhající a prosociální chování, primární prevence sociálně patologických jevů, prevence zneužívání návyk. látek) poznávání lidí(vzájemné poznávání ve skupině-třídě rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí, obrana proti manipulaci a agresi), mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora, pomoc, řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů v mezilidských vztazích, sociální vztahy, cvičení pozorování a empatického, aktivního naslouchání), komunikace(organizace vlastního volného času, plánování budoucnosti, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, komunikace, rozhodování v běžných i vypjatých situacích, dovednosti vztahující se ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální komunikace v různých situacích).

Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát(vést k aktivnímu postoji při obhajování a dodržování lidských práv a svobod, úcta k zákonu pochopení významu řádu a pravidel pro zajištění bezpečnosti zdraví, motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším, získávání vědomí odpovědnosti za vlastní chování, přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, solidarita, tolerance, motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším, projevat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět (globální problémy související se zdravím a jeho ohrožováním, orientace v globálních problémech souvisejících se zdravím, v oboru TV - hlouběji pochopit souvislosti evropských kořenů olympijských idejí a význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi národy, styl života v evropských rodinách - význam výživy, integrace jedince v rodinných vztazích, tolerance, spolupráce, integrace jedince v rodinných, vrstevnických vztazích, principy slušného chování, nekonfliktní život v multikulturní společnosti)
Multikulturní výchova – kulturní diference(respektování kulturních, etnických i jiných odlišností), lidské vztahy (integrace jedince v rodinných vztazích)
Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí (vnímání života a zdraví jako nejvyšší hodnoty, uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování, vlivy prostředí na zdraví vlastní i zdraví druhých - ekologické zemědělství, problémy současného světa a pochopení důležitosti péče o přírodu při masových sportovních akcích, náš životní styl- spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání,
Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení(uvědomování si hodnoty vlastního života, kritický přístup k reklamě, tvorba mediálního sdělení propagujícího zásady zdravého stravování), fungování a vliv médií ve společnosti(vliv médií, reklamy na životní styl, (na chování mladých lidí, na styl života, stravování, vést k aktivnímu postoji při obhajování a dodržování lidských práv a svobod, úcta k zákonu), tvorba mediálních sdělení (varujícího před nebezpečným chováním dětí, rozvoj komunikační schopnosti, zvláště při veřejném vystupování).

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu.

Rozvoj kompetencí

Kompetence k učení

- ▲vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech
- ▲Využívá získané informace v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- ▲Používá základní pojmy tělocvičného názvosloví
- ▲Chápe smysl a cíl svých tělovýchovných aktivit

- ▲Řídí a organizuje vlastní tělovýchovnou činnost za pomoci učitele
- ▲Vnímá vlastní pokroky na základě hodnocení učitele a vlastního měření svých výkonů
- ▲Utvářejí komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- ▲Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, pochopí problém a plánuje způsob řešení
- ▲Využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů
- ▲Řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, hledá nejvhodnější způsoby řešení (i s pomocí učitele)
- ▲Uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- ▲Adekvátně reaguje při úrazu spolužáka, dokáže přivolat pomoc, eventuálně ji umí poskytnout sám

Kompetence komunikativní

- ▲Souvisle a výstižně formuluje své názory
- ▲Vyslechne odlišný názor a zabývá se jím
- ▲Rozumí různým typům sdělení (verbálním i neverbálním), umí na ně reagovat
- ▲Adekvátně komunikuje se spolužáky a dospělými, dodržuje pravidla slušného chování
- ▲Umí vést dialog, obhájit svůj názor vhodným způsobem
- ▲Spolupracuje při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- ▲Využívá získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů
- ▲Využívá tištěné informace k rozvoji vlastních dovedností

Kompetence sociální a personální

- ▲Chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce
- ▲Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- ▲Seznámí se s utvářením příjemné atmosféry v týmu
- ▲Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, podporující sebedůvěru a sebeúctu
- ▲Respektuje pravidla práce v týmu, ve skupině dokáže spolupracovat

Kompetence občanské

- ▲Respektuje přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- ▲Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytnout pomoc dle svých možností, chová se zodpovědně v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví
- ▲Chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy
- ▲Respektuje společenské normy a pravidla soužití, respektuje názory ostatních, je ohleduplný a taktní
- ▲Aktivně se zapojuje do sportovních soutěží, formuje své volní a charakterové vlastnosti
- ▲Chápe vztah své pohybové činnosti a zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, chrání své zdraví
- ▲Podílí se na ochraně životního prostředí
- ▲Aktivně se zapojuje do sportovních soutěží, formuje své volní a charakterové vlastnosti
- ▲Chápe vztah své pohybové činnosti a zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, chrání své zdraví
- ▲Podílí se na ochraně životního prostředí

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

1. - 3. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • uplatňuje hlavní zásady hygieny při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • uplatňuje hlavní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích • reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a</p>		<p>Vánoční vystoupení besídky</p> <p>Turistické vycházky</p>

	<p>aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance <p>průpravné úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> – přetahy a přetlaky <p>základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem <p>základy sportovních her</p> <ul style="list-style-type: none"> – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody <p>plavání (základní plavecká výuka)</p> <ul style="list-style-type: none"> – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti <p>lyžování, bruslení (podle podmínek školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích 		
--	--	--	--

	<p>další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály <p>organizace při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí <p>zásady jednání a chování</p> <ul style="list-style-type: none"> – fair play, olympijské ideály a symboly <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> – her, závodů, soutěží <p>měření a posuzování pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> – měření výkonů, základní pohybové testy <p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>		
--	--	--	--

4. - 5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu • uplatňuje kondičně zaměřené činnosti • projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • vytváří varianty osvojených pohybových her • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí • adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ</p>	<p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> – souvislost evropských kořenů olympijských idejí a význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností</p>	<p>Školní olympiáda</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • uplatňuje pravidla hygieny v běžném sportovním prostředí • uplatňuje pravidla bezpečnosti v běžném sportovním prostředí • užívá při pohybové činnosti základní osvojená tělocvičné názvosloví • vytváří varianty osvojených pohybových her • <p>4. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá digitální technologie pro sledování základních kondičních činností • měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi • sleduje informace o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště a diskutuje o nich <p>5. ročník - digitální technologie</p>	<p>POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost <p>základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance <p>průpravné úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> – přetahy a přetlaky <p>základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem <p>základy sportovních her</p> <ul style="list-style-type: none"> – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody <p>plavání (základní plavecká výuka)</p> <ul style="list-style-type: none"> – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a 		
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • sbírá a (s pomocí učitele) vyhodnocuje data týkající se kondičně zaměřených pohybových aktivit získaných pomocí digitálních technologií • měří pohybové výkony moderními technologiemi a zaznamenává je do tabulky a navzájem je porovnává • sleduje vývěsky a webové stránky tělovýchovných a sportovních organizací v místě bydliště a je schopen o nich informovat 	<p>bezpečnosti lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech sledování úrovně tělesné zdatnosti pomocí digitálních technologií</p> <p>vyhodnocování tělesné zdatnosti a osobního zlepšení využití digitálních technologií ke sledování pohybových aktivit (množství, intenzity) měření výkonů (délka, čas, počet opakování apod.) pomůcky pro měření výkonů (krokoměr) zaznamenávání výkonů (tabulkové procesory)</p>		
---	--	--	--

	<p>hodnocení a porovnávání výkonů (tabulkové procesory)</p> <p>informační zdroje o pohybových aktivitách ve škole (nástěnky, webové stránky školy)</p> <p>informační zdroje o pohybových aktivitách v místě bydliště (webové stránky obce, místních organizací)</p> <p>informační zdroje o pohybových aktivitách v České republice (noviny, časopisy, webové stránky)</p> <p>testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy</p> <p>pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky)</p> <p>měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne a týdne</p> <p>hodnocení a porovnávání naměřených výkonů (tabulkové procesory, grafy)</p>		
--	--	--	--

Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast je zařazena na I. a II. stupni ZŠ. Umožňuje žáků jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence, umění a kulturu. Kulturu jako výsledky duchovní činnosti, jako neoddelitelnou součást každodenního života, umění jako proces poznání a dorozumívání se uměleckými prostředky. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění, v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování pomocí tónů, zvuků, linií, bodů, tvarů, barev atd.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

▲Hudební výchova

▲Výtvarná výchova

Průřezová témata

Multikulturní výchova – kulturní diference - seznámení se s rozmanitostí různých kultur, lepší uvědomění si své vlastní kulturní identity, tradic, hodnot.
Osobnostní a sociální výchova - společné zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity (pružnost nápadů, originality, citlivost), estetika chování a mezilidských vztahů

Výchova demokratického občana – tolerance, vnímavost, schopnost empatie do kulturních potřeb jiných lidí

Enviromentální výchova – ekosystémy - přírodní a sociální prostředí jako zdroj inspirace, vnímání estetických kvalit prostředí.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vztah k evropské a jiné kultuře, význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání

Mediální výchova – kritické vnímání mediálních sdělení - vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit mediální produkci.

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako prostředku komunikace. Tyto hudební činnosti vedou žáka k rozvoji jeho hudebnosti, hudebních schopností a následně k hudebním dovednostem sluchovým, rytmickým, pěveckým, intonačním, instrumentálním, hudebně pohybovým a tvořivým. Prostřednictvím těchto činností se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění.

Rozvoj kompetencí

Kompetence digitální

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracuje s vizuálně obraznými prostředky, jejichž prostřednictvím umožňuje žákům tvořivý přístup k práci, zejména porovnáváním dosavadních a aktuálních zkušeností, poskytuje jim uplatnění vlastních pocitů a prožitků. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu komunikace. Výtvarná výchova je založena na tvůrčích činnostech. Umožňuje uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici, invenci. Žák je veden k odvaze a chuti uplatnit tyto své jedinečné pocity a prožitky a zapojit se do procesu tvorby a komunikace.

Rozvoj kompetencí

Kompetence k učení

- ▲ Operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- ▲ Propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

▲Vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností

▲Vnímat nejrůznější kulturní hodnoty a umělecká díla v jejich vývoji

▲Svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

▲Souvisle a výstižně formulovat své názory, pocity, prožitky

▲Přijmout odlišný umělecký názor a zabývat se jím

▲Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

▲Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu

▲Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů

▲Naučit se komunikovat prostřednictvím uměleckých prostředků

Kompetence občanské

▲Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví

▲Projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění

▲Respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich kulturních hodnot

Kompetence pracovní

▲Nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další vývoj

▲Přístupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, ale i z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

➤ motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení

➤ poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace

- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

1. – 3. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá v jednohlase • rytmizuje a melodizuje jednoduché texty <p>1. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější <p>2. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • z nabízených způsobů doprovodů vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější, svoje rozhodnutí se pokusí zdůvodnit a případně píseň doprovodit zvoleným způsobem <p>3. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná různé doprovody k písním včetně doprovodu elektronickým nástrojem; podle svého pocitu vybere doprovod, který považuje za vhodnější, a pokusí se svoji volbu zdůvodnit, zvolený doprovod podle svých dispozic realizuje 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv) hlasová hygiena rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu dvojhlas a vícehlas prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) záznam vokální hudby zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) nota jako grafický znak pro tón zápis rytmu jednoduché písně notový zápis jako opora pro realizaci písně INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI hra na hudební nástroje reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova</p>	<p>Multikulturní výchova –kulturní diference, seznámení se s rozmanitostí různých kultur, lepší uvědomění si své vlastní kulturní identity, tradic, hodnot</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře • reaguje pohybem na znějící hudbu • pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>instrumentáře nebo vytvořených v aplikacích rytmizace, melodizace, hudební improvizace hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) záznam instrumentální melodie čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI taktování, pohybový doprovod znějící hudby dvoudobý takt taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI kvality tónů délka, síla, barva, výška hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, harmonie, barva, melodie vzestupná a sestupná... hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry hudba taneční, pochodová, ukolébavka hudební formy malá písňová, rondo, variace interpretace hudby slovní vyjádření (jaká hudba je a proč je taková)</p>		
--	---	--	--

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

4. – 5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace <p>4. ročník – digitální technologie</p>	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv) hlasová hygiena rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V.,III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry záznam vokální hudby zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) nota jako grafický znak pro tón zápis rytmu jednoduché písně notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p>	<p>Multikulturní výchova – kulturní diference, seznámení se s rozmanitostí různých kultur, lepší uvědomění si své vlastní kulturní identity, tradic, hodnot</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • na dostupném elektronickém nástroji zvolí s dopomocí vhodný rejstřík a doprovodí píseň prodlevou, hrou basových tónů či rytmickým vzorkem (patternem) připraveným učitelem • ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení (na interaktivní tabuli nebo počítači) seřadí části hrané skladby do správného celku • doprovodí píseň na dostupném elektronickém nástroji, například hraním prodlevy či basových tónů označených učitelem na klaviatuře elektronického nástroje, nebo pomocí rytmického vzorku (patternu) připraveného učitelem ve zvolené aplikaci <p>5. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • na dostupném elektronickém nástroji zvolí vhodný rejstřík a doprovodí píseň prodlevou, hrou basových tónů či rytmickým vzorkem (patternem) připraveným učitelem nebo jím samotným ve zvolené aplikaci (např. WebAudio Drum Machine) • ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení (na interaktivní tabuli nebo počítači) seřadí části hrané skladby do správného pořadí a případně rozpozná návrat hlavní melodie (tématu), opakování motivu apod. 	<p>hra na hudební nástroje reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>rytmizace, melodizace, hudební improvizace hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď) jednoduchá písňová forma (a – b)</p> <p>záznam instrumentální melodie čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby využití notačních programů</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI taktování, pohybový doprovod znějící hudby dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI kvality tónů délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny souzvuk, akord</p>		
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří předehtu, mezihru či dohtu k vybrané písni za pomoci dostupných hudebních nástrojů či za pomoci dostupných hudebních aplikací (WebAudio Drum Machine, Music Maker Jam aj.) • z dostupných zdrojů vybere vhodnou aplikaci pro vlastní hudební pokusy a navrhne, jak by šlo aplikaci využít například pro vlastní tvorbu, a případně zrealizuje svůj hudební nápad 	<p>hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <p>hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p> <p>hudební formy malá písňová forma, rondo, variace</p> <p>interpretace hudby slovní vyjádření (jaká hudba je a proč je taková)</p> <p>hudební hry pomocí aplikace, např. Sluchohry, nebo hry vytvořené ve vhodné aplikaci (Audacity aj.)</p> <p>hra na keyboard, případně MIDI klávesy propojené s vhodným počítačem – prodleva, basové tóny, doprovody z rytmické databanky, tvorba či přiřazení vhodného patternu k písni (aplikace WebAudio Drum Machine, Chrome Music Lab aj.)</p>		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

1. – 3. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovná je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ • v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace • vnímání událostí různými smysly a vizuálně je vyjadřuje • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovná se svojí dosavadní zkušeností • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních</p>	<p>EV – Ekosystémy, vztah člověka k přírodě, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, rozvoj schopností poznávání, řešení problému a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Náročnost práce bude postupně zvyšována podle věku žáků Prezentace vlastní tvorby Výstava vánoční a velikonoční v prostorách školy</p>

<p>2. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (například kresba v knize, animace v reklamě / v animovaném filmu pro děti) <p>3. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • při vlastní tvorbě objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, digitální fotografie, nástrojů vybraných programů pro kreslení) • experimentuje s prostředky, kterými je možné vyjádřit nebo zachytit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými postupy a prostředky animace s využitím digitálních technologií • seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, a jednoduše sdělí důvod svého výběru • postupně se učí vytvářet si a třídit digitální fotodokumentaci svých vlastních děl i proto, aby je mohl sdílet s ostatními <p>Učivo 3. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • smyslové podněty a jejich vyjádření; kombinace vybraných prostředků – například kresba a otisk, malba a frotáž; jednoduchá úprava digitální fotografie – změna barevnosti, velikosti apod.; animace podle zájmu, a to samostatně i jako společný výstupiyrůznorodá vizuální díla 	<p>podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p> <p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>– umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <p>– manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>– jejich rozlišení, výběr a uplatnění</p> <p>– hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>– hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>osobní postoj v komunikaci</p> <p>– jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>– v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a</p>		<p>Využití encyklopedií výt. Umění.</p>
--	---	--	---

<p>umělecké i běžné produkce; výběr díla a jeho vnímání – sdělení pocitu, důvodu výběru; reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích; vybrané online sbírky a díla</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý záznam tvůrčí aktivity (krátký text, kresba, koláž, fotografie, jednoduchá myšlenková mapa); průprava pro založení a vedení vlastního portfolia 	<p>zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, grafika, socha, ilustrace architektura, animace, hraný film, reklama); vnímání – reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích</p>		
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

4. – 5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření • pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly -- vizuálně obrazná vyjádření podnětů</p>	<p>EV – ekosystémy, vztah člověka k přírodě, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání, sebepojetí, komunikace, rozvoj schopností poznávání, řešení problému a rozhodovací</p>	<p>Návštěva galerie moderního umění Vycházky do okolí- malba v přírodě DVD- výtvarného umění</p>

<ul style="list-style-type: none"> Nalézá a do kombinace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p> <p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>– umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <p>– manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>– jejich rozlišení, výběr a uplatnění</p> <p>– hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>– hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>osobní postoj v komunikaci</p> <p>– jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>– v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák</p>	<p>dovednosti</p>	
---	--	-------------------	--

<p>tvorbu a proč</p> <ul style="list-style-type: none"> • se záměrem si prohlíží vybraná umělecká díla z online sbírek jemu nejbliže dostupných galerií; díla, která ho zaujala, představí svým spolužákům a zajímá se o postřehy ostatních <p>5. ročník – digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • objevuje, jak použitá digitální technologie pro propojení zvuku a obrazu, může zdůraznit smyslový vjem či pocit; vychází ze svých nápadů i pracuje podle jednoduchého zadání • se záměrem využívá možnosti různých prostředků (kresby, malby, fotografie, animace, prostorové tvorby), experimentuje s nimi, vytváří varianty; výsledky si porovnává a učí se vystihnout odlišnost v závislosti na použitém prostředku • experimentuje s kombinacemi různých prostředků (například projekce vlastní kresby, malby nebo textu na plochu, objekt či do prostoru) a sdělí, co se mu osvědčilo a proč • zajímá se o výsledky tvorby ostatních, sleduje vybrané online sbírky a vnímá je jako zdroj inspirace • pracuje s vybranými zdroji v digitálním prostředí – ukládá si například vybraná umělecká díla, zaznamenává si důvod, proč si je vybral 	<p>vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení; kombinace, experiment; zvuk a obraz – intuice – zadání – záměr; zvuk a proměny obsahu obrazu proměna světelných a barevných kvalit – projekce na plochu, objekt a do prostoru; proměna prostoru světlem; propojení tradičních prostředků (kresba, malba, grafika, text) s digitálním médiem (promítnutí fotografie/videozáznamu na kresbu, objekt, architekturu, text); ozvučená instalace zdroje jako inspirace – výběr, třídění (společná i osobní kritéria), ukládání, využití (např. při reflexi vlastní tvorby); dokumentace vlastních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu (např. změna velikosti, výběr detailu); záměrný výběr a uspořádání fotodokumentace</p>		
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • zaznamenává si výstavy a kulturní události, které navštívil, vyhledává si k nim informace • vytváří si postupně svoje vlastní kritéria pro třídění digitálních zdrojů a vybraných uměleckých děl (například si ukládá odkazy na online sbírky, třídí umělecká díla, např. podle toho, zda se jedná o fotografii či prostorový objekt) • učí se využívat digitální zdroje a dokumentaci pro svoji vlastní práci 			
--	--	--	--

9. Hodnocení žáků a auto-evaluace školy

9.1 Hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Cílem tohoto klasifikačního řádu je pomoci těmto pracovníkům a stanovit všem jednoznačně platná kritéria pro hodnocení.

Hodnocení a klasifikace žáků základní školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Hodnocení žáků

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- 1.1. jednoznačné,
- 1.2. srozumitelné,
- 1.3. srovnatelné s předem stanovenými kritérii,
- 1.4. věcné,
- 1.5. všestranné.

2. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Čl. I

Zásady klasifikace a způsob získávání podkladů pro klasifikaci

1. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

2. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

3. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Výjimku tvoří komisionální zkoušky podle čl. V odst.5.

4. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Potom se přihlíží k systematickosti v práci žáka po klasifikačním období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

5. Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dozor). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitele školy.

6. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě.

7. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 24 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do přehledů klasifikace a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu. Po projednání v pedagogické radě zapíše třídní učitel výsledky klasifikace do katalogových listů. Ve třídách se slovním hodnocením se výsledek celkové klasifikace zapíše do upravených katalogových listů slovně.

8. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky

8.1. soustavným diagnostickým pozorováním žáka,

8.2. soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,

8.3. různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové) ,didaktickými testy,

8.4. kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,

8.5. analýzou různých činností žáka,

8.6. konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky PPP,

8.7. rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

9. Žák II. stupně musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň třikrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně. Učitel musí mít dostatečné podklady pro hodnocení a klasifikaci žáka (např. bodovací systém, popř. jiné metody a formy hodnocení).

10. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Učitel slovně zdůvodní své hodnocení. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů.

11. Kontrolní a písemné práce a další druhy zkoušek se doporučují zadávat častěji a v kratším rozsahu (do 25 minut).

12. Termín písemné zkoušky, která má trvat déle než 25 minut, termín kontrolní písemné práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem, který koordinuje plán zkoušení. V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu zkoušku uvedeného charakteru. Žáci budou s dostatečným předstihem seznámeni s rámcovým obsahem a přibližným termínem zkoušky.

13. Učitel je povinen vést evidenci základní klasifikace žáka.

Čl. II

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (autoevaluace)

1. Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitě hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce.

2. Škola může nabídnout vedle možnosti srovnávacích objektivizovaných testů (SCIO, KALIBRO, CERMAT, ...), které jsou jednoznačně formami vnější srovnávací evaluace, také možnost využívání softwarových produktů, které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí, dovedností.

3. Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň svých kompetencí (vč. kompetencí sociálních).

Čl. III

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
3. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
5. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44 zákona č. 561/2004 Sb. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

Čl. IV

Stupně hodnocení a klasifikace v souladu s ustanovením §15 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
 - 1.1. **1 – velmi dobré,**
 - 1.2. **2 – uspokojivé,**
 - 1.3. **3 – neuspokojivé.**
2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 2.1. **1 – výborný,**
 - 2.2. **2 – chvalitebný,**

2.3. **3 – dobrý,**

2.4. **4 – dostatečný,**

2.5. **5 – nedostatečný.**

3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

4. Při hodnocení podle odstavce 3 jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

5. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 2 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 2.

Čl. V

Slovní hodnocení v souladu s dikcí § 15 odst.2) vyhlášky č. 48/2005 Sb.

1. Používá se v průběhu roku před vystavením vysvědčení - kompletní hodnotící škála plyne z tabulky pro slovní hodnocení (viz příloha.).

2. Tento přehled zachycuje průběžné čtvrtletní hodnocení, s kterým jsou zástupci žáka seznámeni na pravidelných konzultačních dnech, popř. jim je přehled zaslán - v případě zdůvodněné neúčasti na konzultačních dnech. Pololetní a výroční vysvědčení obsahuje následující hodnotící škálu :

žák :

2.1. je pohotový, bystrý, vyjadřuje se výstižně a přesně, je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, bezpečně ovládá základní učivo daného ročníku, projevuje zájem o daný předmět, samostatně si rozšiřuje vědomostní obzor,

2.2. uvažuje celkem samostatně, vyjadřuje se výstižně, při aplikaci osvojeného učiva se dopouští jen menších (drobných) chyb, učí se svědomitě, zájem o předmět je kolísavý,

2.3. je méně samostatný v myšlení, vyjadřuje se ne dost přesně, zvládá základní učivo daného ročníku s drobnými nedostatky, které odstraňuje s pomocí učitele, neprojevuje větší zájem o předmět,

2.4. je nesamostatný v myšlení, vyjadřuje se se značnými obtížemi, při zvládnutí základního učiva se dopouští podstatných chyb, které nesnadno překonává, má malý zájem o učení, potřebuje stále podněty,

2.5. je nesamostatný v myšlení, své myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi, dělá podstatné chyby v základním učivu, které nesnadno překonává, potřebuje časté vedení a pomoc učitele, má malý zájem o učení, potřebuje stále podněty,

2.6. jeho samostatnost myšlení je velmi omezena, není schopen vyjádřit samostatně bez pomoci učitele své myšlenky, základní učivo nezvládá a praktické úkoly nedokáže splnit ani za pomoci učitele, nemá zájem o učení.

3. Celkové hodnocení

3.1. Ovládnutí učiva předepsaného školním vzdělávacím programem

3.1.1. Hodnocení 1. a 2. pololetí na předepsaném formuláři SEVT

1 - ovládá bezpečně ,

2 - ovládá ,

3 - v podstatě ovládá ,

4 - ovládá se značnými mezerami ,

5 - neovládá .

3.2. Hodnocení žáka do katalogového listu

3.2.1. Úroveň myšlení

1 - pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti,

2 - uvažuje celkem samostatně,

3 - menší samostatnost v myšlení,

4 - nesamostatné myšlení,

5 - odpovídá nesprávně i na návodné otázky.

3.2.2. Úroveň vyjadřování

- 1 - výstižné a poměrně přesné,
- 2 - celkem výstižné,
- 3 - myšlenky vyjadřuje ne dost přesně,
- 4 - myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi,
- 5 - i na návodné otázky odpovídá nesprávně.

3.2.3. Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů; chyby, jichž se žák dopouští

- 1 - užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou ,
- 2 - dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb,
- 3 - řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby ,
- 4 - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává,
- 5 - praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí.

3.2.4. Píle a zájem o učení

- 1 - aktivní, učí se svědomitě a se zájmem,
- 2 - učí se svědomitě,
- 3 - k učení a práci nepotřebuje větších podnětů,
- 4 - malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty,
- 5 - pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné.

Čl. VI

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni

- 1 **prospěl(a) s vyznamenáním,**
- 2 **prospěl(a),**
- 3 **neprospěl(a).**

1. Žák je hodnocen stupněm

- 1.1. **prospěl(a) s vyznamenáním,** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím

programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e),

1.2. **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

1.3. **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

2. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

2.1 **pracoval(a) úspěšně,**

2.2 **pracoval(a).**

3. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavce 2 a 4, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost podle odstavce 2 a 4, která ovlivňuje výkon žáka.

Čl. VII

Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku

1. **Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.**

2. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

3. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

4. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, **požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka**; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

5. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

6. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Čl. VIII

Klasifikace chování

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování, která stanoví řád školy, během klasifikačního období

3. Kritéria pro jednotlivé stupně chování jsou následující :

Stupeň 1 - velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští naprosto ojediněle.

Stupeň 2 – uspokojivé

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy. Zpravidla se přes důtku třídního učitele (popř. ředitele školy) dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Stupeň 3 - neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v rozporu s pravidly chování. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dále dopouští takových závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu.

Čl. IX

Výchovná opatření podle ustanovení § 17 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

1. V souladu s ustanovením § 31 odst.1) zákona č. 561/2004 Sb., výchovnými opatřeními jsou **pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření**. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

2. Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák nebo student v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. **Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.**

3. **Pochvaly a ocenění ředitele školy.** Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

4. Pochvalami a oceněními jsou :

4.1. **Pochvala ředitele školy** - ředitel může žákovi na návrh Rady školy, obce či krajského úřadu po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školské iniciativy, za vysoce záslužný čin, za dlouho dobou úspěšnou práci spojenou s reprezentací školy pochvalu ředitele školy.

4.2. **Cena roku** - ředitel a Rada školy mohou žákovi udělit po projednání v pedagogické radě za vysoce záslužný čin přesahující rámec pochvaly uvedený v bodě 1/c, za vynikající úspěchy ve školní práci spojené se vzornou reprezentací školy cenu roku, která je spojena s věcným darem a s právem zápisu do pamětní knihy školy.

4.3. **Výroční cena** - ředitel a Rada školy mohou žákovi udělit po projednání v pedagogické radě za opakované vysoce záslužné činy přesahující rámec pochvaly uvedený v bodě 1/c, či za dlouhodobé vynikající úspěchy ve školní práci spojené s dlouhodobou (opakovanou) vzornou reprezentací školy výroční cenu , která je spojena s věcným darem a právem zápisu do pamětní knihy školy. Tato cena je výlučně udělována žákům, kteří v daném roce ukončují základní vzdělání.

5. Ředitel školy neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

6. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

7. Pochvaly a ocenění třídního učitele

7.1. **Pochvala třídního učitele** - třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit **pochvalu třídního učitele** za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

7.2. Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly a se zaznamená do dokumentace školy . Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

8. Kázeňská opatření

8.1. Při porušení povinností stanovených školním řádem může být podle závažnosti tohoto porušení žákovi uloženo(-a):

8.1.1. **Napomenutí třídního učitele** - ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí; o udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně rodiče - dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách.

8.1.2. **Důtka třídního učitele** – ukládá ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti; důtka třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy.

8.1.3. **Důtka ředitele školy** - ukládá ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení řádu školy – zvláště za porušování norem slušnosti, za neomluvené absence, za agresivitu vůči spolužákům i dospělým a další závažná provinění. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností řádu školy a jsou postihovány tímto opatřením s následným dopadem na hodnocení chování za klasifikační období.

8.1.4 Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.

Čl. X

Klasifikace ve vyučovacích předmětech

1. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech se hodnotí v souladu s požadavky učebních osnov.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný,

přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se projevují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti,

přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a

výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné chyby a nedostatky není schopen opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Úroveň jeho vědomostí není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

Čl. XI

Komisionální zkoušky

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
5. Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen „přezkoušení“) jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - 6.1. předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - 6.2. zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - 6.3. přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
7. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
8. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
9. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

10. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

11. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Čl. XII

Klasifikace žáka, který plnil povinnou školní docházku v zahraniční škole

1. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, koná zkoušku ve spádové škole nebo jiné škole zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, nebo ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky (dále jen „zkoušející škola“):

1.1. ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,

1.2. v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,

1.3. na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

2. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy.

2.1. Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

2.2. Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

2.3. Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.

2.4. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

2.4.1. předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel,

2.4.2. zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

2.4.3. přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

2.5. Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

2.6. Před konáním zkoušky podle § 18 odst. 1 předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. Pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

2.7 . O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

2.8. Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

2.9. Po vykonání zkoušek podle § 18 odst. 1 nebo 2 vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text „Žák(-yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona“.

2.10. Celkové hodnocení žáka se stanoví obdobně podle § 15 odst. 6.

2.11. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

2.12. Vykonal-li žák zkoušku ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, zašle ředitel této školy řediteli spádové školy nebo jiné školy zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, kopii vysvědčení a výpis z dokumentace školy s údaji o žákovi.

2.13. Žáka, který plnil povinnou školní docházku v zahraniční škole a pokračuje v plnění povinné školní docházky ve spádové škole nebo jiné škole zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, zařadí ředitel této školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek podle § 18 odst. 1 a na základě vyjádření zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání.

2.14. Žáka, který plnil povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky a pokračuje v plnění povinné školní docházky ve spádové škole nebo jiné škole zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, zařadí ředitel této školy do příslušného ročníku podle dosavadních výsledků vzdělávání doložených vysvědčením.

2.15. Žáka, který plnil povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí a pokračuje v plnění povinné školní docházky ve spádové škole nebo jiné škole zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, zařadí ředitel této školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek podle § 18 odst. 2.

2.16. Žáka, na kterého se vztahuje povinná školní docházka a který nekonal zkoušky podle § 18, zařazuje ředitel spádové školy nebo jiné školy zapsané ve školském rejstříku, kterou

Čl. XIII

Klasifikace v předmětech s převahou výchovného zaměření

(v souladu s dikcí vyhlášky MŠMT, v případě souhlasu rodičů může být nahrazena slovním hodnocením)

1. Vyučovací předměty s převahou výchovného zaměření jsou :

1.1. výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv

1.2. tělesná a sportovní výchova.

2. Stupně slovního hodnocení :

2.1. pracoval výborně

2.2. pracoval dobře

2.3. pracoval uspokojivě

3. Žák je hodnocen pracoval výborně :

Je-li v činnostech velmi aktivní, pracuje tvořivě, samostatně , plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah.

4 Žák je hodnocen pracoval dobře :

Je-li v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou kulturu.

5. Žák je hodnocen pracoval uspokojivě :

Je-li v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je málo uspokojivý. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje jen velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6. Při hodnocení těchto předmětů se postupuje podle požadavků obsažených v učebních osnovách.

7. V tělesné výchově se žák hodnotí s přihlédnutím k jeho zdravotnímu stavu, všeobecné tělesné zdatnosti, výkonnosti a péče o vlastní zdraví.

Příloha č.1

10. Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných okolností

Základní škola Horní Počaply

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Vymezení problematiky ochrany člověka

za běžných rizik a mimořádných událostí

1. Rozložení výstupů a učiva na 1. stupni ZŠ

2. Metody a formy práce

4. Přílohy

o Příloha A: Začlenění problematiky ve ŠVP

o Příloha B: Testové otázky pro jednotlivé ročníky

1. Rozložení výstupů a učiva na 1. stupni ZŠ

Základem osvojování dovedností a způsobů jednání je praktický nácvik a provádění ukázek, které jsou součástí výuky v každém ročníku. Pro efektivitu vzdělávání a výchovy jsou doporučovány metody prožitkové pedagogiky (praktický nácvik, skupinový trénink, simulační hry). Rozsah vědomostí i nácviku dovedností je pak třeba volit vždy přiměřeně vzhledem k věku a schopnostem žáků.

1. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstat samostatně v obtížné situaci

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) chápe konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života (doprava, chemické látky v domácnosti, elektrický proud, sport a zájmová činnost), s ohněm, s mimořádnou událostí

b) přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)

c) v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory (přiměřeně k věku)

Učivo:

Sebeochrana, pomoc a prevence rizik

o důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště

o kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením (vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy)

o doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů

o bezpečný odchod z domova – klíče, výtah

- o venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy, chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě
- o správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba, trápení, smutek, pomoc, příklady ze života
- o záchranáři, uniformy, činnosti
- o co se se mnou může stát, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat;

Požáry

- o oheň – požár
- o prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma
- o největší rizika požáru
- o ochrana při požáru a přivolání pomoci
- o pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se

2. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků znalost nebezpečí a schopnost odhadnout riziko a vyhnout se mu; posilovat odpovědnost žáků za vlastní zdraví a bezpečnost

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) odhadne riziko/nebezpečnou situaci

b) dodržuje zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných

Učivo

Opakování učiva z předchozího ročníku (diskuze, poznatky, zkušenosti)

První pomoc

- o zajištění pomoci při různých rizikových situacích voláním na tísňovou linku nebo oslovením dospělé osoby, nácvik komunikace
- o základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních

Péče o zdraví a prevence rizik

- o opakování učiva 1. ročníku + rozšíření o nové poznatky, zkušenosti, příběhy a otestování správné reakce dětí (rozpoznání rizik i schopnosti pomoci)
- o základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních v souvislosti s osvojováním učiva v oblasti rizik úrazovosti a onemocnění

o bezpečné chování v různých životních situacích, v různém prostředí a při různých činnostech

Požáry a jejich rizika

o základní označování nebezpečných látek

o základní bezpečnostní a výstražné tabulky, zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání (kyselinou, louhem, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov

o správné chování při požáru

o přivolání pomoci, ohlášení požáru

Osobní bezpečí a podpora a ochrana duševního a fyzického zdraví

o správné vedení – vysvětlení významu pojmů: lhostejnost, přátelství, rozdíly, žalování, pomoc, strach, zbabělost apod.

o příklady ze života

o jak se umět vypořádat se strachem, který doprovází nebezpečnou situaci

3. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost rozpoznat varování před nebezpečím, rozeznat označení uzávěrů – zejména plynu, vody, elektřiny, umět určit (popsat) svou pozici v neznámém prostředí a zhodnotit možné následky svého jednání, zhodnotit důsledky bezdůvodného volání na tísňové linky,

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) na konkrétních příkladech rozpozná mimořádnou událost

b) jedná racionálně podle osvojeného schématu v případě, kdy se ztratí a zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy

c) rozpozná rozdíl mezi signály (varovný signál, požární poplach, zkouška sirén)

d) chová se účelně v případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života; hledá pomoc u důvěryhodné dospělé osoby

Učivo

Opakování učiva z předchozího ročníku (diskuze, poznatky, zkušenosti)

První pomoc (opakování a rozvíjení učiva osvojeného ve 2. ročníku)

Mimořádné události

o seznámení s pojmem

o nejčastější mimořádné události (povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek)

o varování před nebezpečím (konkretizace různých způsobů varování, varovný signál Všeobecná výstraha)

o zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky)

Požáry (modelové situace způsobů chování při požárech), nebezpečí zábavní pyrotechniky

Péče o zdraví a prevence rizik

o bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel

o nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem

o citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování (v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou), jejich možných dopadů na zdraví (fyzické i duševní), pomoc v nouzi, příklady ze života

o co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci

4. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém prostředí (blízkém okolí školy a bydliště) i v méně známém prostředí (jiné části obce, města, příroda) za použití plánů měst a map

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích

b) zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm

c) rozezná označení uzávěrů vody a plynu

d) poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)e) přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího

Učivo:

Opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)

Osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví

o vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života

o evakuace (obecně)

o označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole)

o bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel

o rizika letních prázdnin

o nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony

Požáry a jejich rizika

o příčiny vzniku požárů

o požáry v přírodě, lesní požáry

o největší rizika požáru

Péče o zdraví a poskytování první pomoci

o různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik

o rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí (*pozn.: lze zařadit i do 3. ročníku ve vazbě na plavecké kurzy*), záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách

o co se se mnou může stát v nebezpečných situacích

5. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků dovednost poskytnout pomoc při běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby

b) v modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem

c) ošetří úrazy různého charakteru

d) charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému

e) rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár

f) pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc

Učivo:

Opakování učiva z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)

Integrovaný záchranný systém (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))

Požáry a jejich rizika

o způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru

o hasicí přístroje (obecně)

- o evakuace při požáru, nácvik evakuace
- o evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče
- o úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
- o resuscitace (praktická ukázka, nácvik)
- o přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik)
- o prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj)
- o rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu)
- o rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů
- Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému**
- o vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa
- o rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování
- o základy zvládání stresových stavů
- o nebezpečí internetu

2. Metody a formy práce

Metody a formy výuky musí být vybírány s ohledem na obsah konkrétního učiva jednotlivých ročníků a na výsledky vzdělávání, kterých se má dosáhnout. Metody a formy práce si učitelé volí podle svých zkušeností, potřeb a s ohledem na charakter vyučovaného předmětu, mezipředmětové vztahy a potřeby žáků. K tomu uplatňují vhodnou motivaci, která umožní stimulaci práce žáků. Potřebné je také klást důraz na podporu samostatné práce žáků, zejména na osobní zodpovědnost, samostatnost, schopnost spolupráce a týmové kooperace se záměrem odpovídajícího sebehodnocení a uvědomění si svých možností a usměrňování žákovských postojů. K tomu lze využívat:

- samostatnou práci žáků,
- skupinovou práci,
- vyhledávání informací,
- přípravu referátů,
- kreslení a malování,

prezentace písemných, ústních a jiných prací,
společné hodnocení,
analýzy výsledků, „simulace“ SWOT analýzou,
a další metody dle uvážení.

Významnou součástí teoretické výuky je používání názorných pomůcek v různé formě, které žákovi usnadňují pochopení učiva:

odborná literatura,
nástěnné obrazy,
interaktivní tabule a počítače,
učebnice a učební texty,
pracovní listy,
internet,
výuková videa,
dokumentární ukázky a fotografie,
exkurze.

K procvičování a upevňování učiva lze využívat různých forem:

praktická cvičení,
hry a soutěže,
diskuse (zkušenosti, příklady ze života, poznatky, zážitky),
dramatizace, simulační metody,
pokusy,
návčik požadovaného chování,
tvorba nákresů variant řešení situací,
výuka a poznávání v terénu (dle prostředí, období, činnosti),
projekty, spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému a nestátními neziskovými organizacemi – besedy, ukázky, společné návčiky,
praktické výcviky (nadstavbová
forma po základní výuce a základním vzdělávání probíhajícím plně v rámci školy), návštěvy přímo na stanicích.

Velký důraz by měl být kladen na propojenost učiva, pokud je problematika řazena do různých vyučovacích předmětů, a na vytváření meziředmětových vazeb, které rozšiřují klíčové kompetence žáka. Důležité je rámcové opakování učiva z předchozích ročníků a dále rozšiřování a stupňování znalostí, navazujícím prohlubováním návčiku dovedností, s využitím rozdílných forem a metod výuky (individuální prožitky prohlubují

nácvik dovedností). Praktické vyučování umožní žákům využít teoretické poznatky v praxi, ověří a rozšíří jejich znalosti tak, aby žák získal jistotu při provádění praktických činností, byl samostatný, dokázal prakticky použít nabyté znalosti a dovednosti při řešení a plnění praktických úkolů.

Začlenění problematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí do ŠVP

INFORMATIKA

1. stupeň

Základy práce s počítačem – 1. a 2. období

- ▶ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady

Učivo

zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. stupeň

Místo, kde žijeme – 1. období

Očekávané výstupy

Žák

- ▶ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

domov – orientace v místě bydliště

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy

Místo, kde žijeme – 2. období

Očekávané výstupy

- ▶ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

Učivo

Okolní krajina – působení lidí na krajinu, orientační body a linie

Evropa a svět – cestování

Lidé kolem nás – 2. období

- ▶ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- ▶ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým,

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody – 2. období

- ▶ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí

Člověk a jeho zdraví – 1. období

- ▶ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- ▶ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- ▶ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě
- ▶ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Člověk a jeho zdraví – 2. období

- ▶ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- ▶ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví
- ▶ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ▶ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ▶ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Učivo

péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy
návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
situace hromadného ohrožení

► aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

K dané problematice se prakticky vztahují všechny očekávané výstupy a učivo daného vzdělávacího oboru.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. stupeň – 2. období

Činnosti ovlivňující zdraví

► uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

Učivo

bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Učivo

turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, ochrana přírody

plavání – (*základní plavecká výuka*) ... prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

1. stupeň – 2. období

Práce s drobným materiálem

► udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

Konstrukční činnosti

- ▶ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

- ▶ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

- ▶ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Testové otázky z oblasti ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí pro jednotlivé ročníky

Uvedené testové otázky mohou sloužit jako možný výstup pro jednotlivé ročníky, s kterým lze následně pracovat a upravovat je dle potřeb a schopností žáků.

1. ročník

1. Jaké je telefonní číslo hasičů? (150)
2. Jaká dodržíš pravidla, když odcházíš z domova? (Řeknu, kam jdu a kdy se vrátím, zamknu byt a nezapomenu klíč ve dveřích.)
3. Co uděláš, když u výtahu stojí cizí člověk? (Nechám ho jet samotného, ve výtahu s cizími lidmi nejezdím.)
4. Může malá jiskra způsobit požár? (Ano.)
5. Když jsi sám doma a někdo zvoní, komu otevřeš? (Jenom mojí rodině, např. tatínkovi, mamince, babičce, tetě, sestře, bratrovi.)
6. Telefonuje ti neznámý člověk a chce, abys někam přišel. Co uděláš? (Nikam nepůjdu a řeknu to rodičům.)
7. Co je to tísňová linka a co se musí říct? (Kdo volá, co se stalo, kde se to stalo.)
8. Kudy chodíš do školy a ze školy? (Bezpečnou cestou a nikdy si ji nezkracuji přes opuštěná a nebezpečná místa.)
9. Jaké je číslo Policie České republiky? (158)
10. Může vzniknout požár v lese od odhozené zápalky do suché trávy? (Ano.)
11. Co bys měl vždy udělat po návratu z lesa? (Prohlédnout si celé tělo.)

12. Co je nutné vzít s sebou v létě k vodě nebo na výlet? (Opalovací krém, pití, pokrývku hlavy.)
13. Co uděláš, když venku najdeš injekční stříkačku? (Nesahám na ni a okamžitě informuji dospělého.)
14. Pod okny na tě zavolá kamarád. Co uděláš? (Použiji domácí telefon nebo seběhnu za ním ven.)
15. Je nebezpečné skákat do neznámé vody? (Je to nebezpečné, nevím, co je pod hladinou. Hrozí mi úraz.)
16. Vyjmenuj, jaké jsou nebezpečné úkryty při hře na schovávanou. Kde ti hrozí nebezpečí? (např. starý, polorozpadlý dům, studna, jeskyně, výkop.)
17. Při kterých činnostech se můžeš zranit? (Např. při otvírání konzervy, stříhání nůžkami, krájení chleba, šroubování šroubovákem.)
18. Jaké je číslo zdravotnické záchranné služby? (155)
19. Kde ti hrozí ještě zranění? (Např. na mokré podlaze, u otevřeného okna, když je zapnutý sporák nebo trouba, opařit mne může hrníček s horkým nápojem na kraji stolu.)
20. Co jsou čísla tísňového volání? (Jsou to čísla, pomocí kterých přivolám pomoc.)
21. Na kterém čísle se dovoláš jakékoliv pomoci v tísni? (112)
22. Můžeš si hrát u železniční tratě? (Nikdy si tam nesmím hrát.)
23. Mohou se přecházet koleje mimo železniční přejezd? (nesmí, je to velmi nebezpečné.)
24. Může se chodit po kolejích? (Po kolejích je zakázáno chodit.)

2. ročník

1. Je bezpečné poslouchat při pohybu ve městě hudbu ze sluchátek? A) Ano, nemůže se nic stát. B) Ne, není to bezpečné, neuslyším ostatní zvuky.
2. Na koho se raději neobracej s prosbou o pomoc, pokud jsi zabloudil? A) Na maminku nebo tatínka s dítětem. B) Na cizího muže nebo ženu.
3. Mezinárodní tísňová linka má číslo: A) 112 B) 114
4. Volá neznámý člověk a chce vědět informace o tvých rodičích. Co uděláš? A) Ochotně mu je řeknu. B) Cizím lidem informace neříkám.
5. Vyber správné ochranné pomůcky pro jízdu na kole či kolečkových bruslích. Vyber možnost, kde jsou všechna řešení správně. A) Přilba, rukavice, brýle, sluchátka. B) Přilba, chrániče na lokty a kolena, rukavice.
6. Vyber správné tvrzení. A) Od cizích lidí si беру bonbony a jiné sladkosti. B) Cizím lidem nedůvěřuji, nedávám se s nimi do hovoru, nikam s nimi nechodím a nic si od nich neberu.
7. Hoří-li na tobě oblečení: A) Zastavím se, lehnu si a kutálím se po zemi jako při válení sudů, dokud se oheň neuhasí. Obličej si chráním dlaněmi. B) Snažím se ho uhasit rukama.
8. Pokud vznikne požár v bytě domu: A) Opustím byt a nikomu nic neřeknu. B) Opustím byt, zavolám hasiče a upozorním ostatní sousedy voláním „HOŘÍ!“
9. Na rybník můžeš jít v zimě bruslit: A) V doprovodu dospělé osoby a jen, pokud je led dostatečně silný. B) Kdykoliv a sám.
10. Pod kamarádem se prolomil led. Co uděláš? A) Snažím se ho vytáhnout. B) Přivolám co nejrychleji pomoc.
11. Pokud tě uštkne had: A) Zalepím si poranění náplastí okamžitě vyhledám lékaře a pokud je to možné, snažím se zapamatovat si, jak had vypadal.
12. Poslouchat při pohybu venku CD nebo MP3 přehrávač: A) Může být nebezpečné, neuslyším ostatní zvuky. B) Není nebezpečné.

13. Při jaké činnosti nehrozí riziko dušení: A) Dávám si igelitovou tašku na hlavu. B) Běhám na hřišti.
 14. Toulavé a opuštěné kočky: A) Mohou být nebezpečné, proto si jich nevšímám. B) Beru si je domů.
 15. Co musíš říct, když voláš na tísňové telefonní číslo? Vyber, co je správně. A) Co se stalo, kde se to stalo, kdo volá a z jakého telefonního čísla volá. B) Co se stalo, jméno toho, komu se to stalo, kdo volá a co mám na sobě.
 16. Kde se ukryješ, blíží-li se vichřice? A) Pod nejvyšším stromem. B) Ve zděné budově, nejlépe ve sklepě.
 17. Kdo ti nejlépe poradí, jak se chovat při mimořádné události? A) Hasič, policista a zdravotní záchranář. B) Řezník, výpravčí a poštovní doručovatelka.
 18. Může způsobit velký požár odhozená zápalka? A) Ne, zápalka ihned zhasne. B) Ano, i zápalka může způsobit rozsáhlý požár.
 19. Volání na tísňová telefonní čísla je možné: A) Z telefonu na poště. B) Z jakéhokoliv telefonu (volání je bezplatné).
 20. Číslo 155 je určeno k hlášení: A) Vážných zdravotních problémů, nehod a úrazů. B) Problémů ve škole.
 21. Co uděláš, když jako první zpozoruješ požár – například ve škole? A) Neudělám nic. B) Upozorním ostatní křikem: „Hoří!“.
 22. Výhybka na železniční trati:
A) Není nebezpečná.
B) Může mi skřípnout nohu, kterou sám/sama neuvolním.
 23. Házení kamenů nebo jiných předmětů na vlak:
A) Je zakázané. B) Není zakázané.
 24. Kdy může vlak vykolejit?
A) Když položím na koleje kámen. B) Když na koleje položím jablko.
- Správné odpovědi: 1B; 2B; 3A; 4B; 5B; 6B; 7A; 8B; 9A; 10B; 11B; 12A; 13B; 14A; 15A; 16B; 17A;18B; 19B; 20A; 21B; 22B; 23A; 24A

3. ročník

1. Na internetu tě osloví neznámý člověk a nabídne ti schůzku. Jak se zachováš? A) Jsem rád, mám nového kamaráda. B) Nikam nejdu a pro jistotu informuji rodiče. C) Pozvu ho raději k sobě domů.
2. Na nádraží stojí vagon. Co je správně? A) Hraji si mezi nimi na schovávanou. B) Přelézám je. Je to napínavé. C) Nikdy je nepřelézám, ani si u nich nehraji.
3. Šikana je: A) Rvačka. B) Opakované a úmyslné ubližování. C) Pošťuchování a legrace.
4. Úniková cesta je: A) Nejkratší cesta z města. B) Cesta ze školy. C) Přesně stanovená a označená cesta, po které opustím budovu při požáru nebo při jiném nebezpečí.
5. Co uděláš, když je ve škole vyhlášen požární poplach? A) Rychle uteču ze třídy a schovám se v šatně. B) Loudám se za ostatními. C) Poslouchám pokyny dospělých a postupuji přesně podle nich.
6. Kdy hrozí o Vánocích největší riziko vzniku požáru? A) Při balení dárků. B) Při smažení kapra. C) Při zapalování prskavek.

7. Co je důležité udělat, pokud se někdo chystá na zimní horskou túru? Vyber možnost, ve které kde jsou všechna sdělení správná. A) Zhasnout v pokoji, teple se obléci, pozdravit paní recepční, vzít si mobilní telefon. B) Vzít si noviny, nikomu nic neříkat, teple se obléci, vzít si dostatek jídla. C) Teple se obléci, vzít si mobilní telefon a dostatek jídla, oznámit na recepci cíl túry.
8. Co uděláš se spadlými dráty vysokého napětí? A) Nikdy na ně nesahám, ani se k nim nepřibližuji. B) Můžu na ně sáhnout. C) Odklidím je, aby nepřekážely.
9. Co uděláš, když tě bouřka zastihne v otevřeném terénu /na rozlehlé pláni/? A) Nic se neděje, pokračuji v chůzi. B) Začnu utíkat. C) Dřepnu si s nohama a rukama u sebe.
10. Jak se budeš správně chovat v létě u neznámého rybníka? A) Mohu skákat do vody, opaluji se, hraji si ve vodě s míčem. B) Skáču po hlavě, plavu, kam chci, koupu se, i když jsem sám. C) V žádném neznámém rybníku neskáču do vody a pokud jsem sám, pohybují se jen blízko u břehu, v hloubce, kde stačím.
11. Kde nejsi při bouřce v bezpečí? A) V autě nebo v autobuse. B) Na kopci. C) V budově s hromosvodem.
12. Pokud v zimě zamrzne rybník: A) Jdu bruslit hned, jak rybník trochu zamrzne. B) Chodím na rybník úplně sám. C) Jdu bruslit pouze v doprovodu dospělých a bruslím jen v místech, kde je led dostatečně silný.
13. Popálené místo: A) Okamžitě zasypu pudrem. B) Okamžitě namažu mastí. C) Okamžitě chladím proudem studené vody.
14. Co uděláš, pokud se blíží vichřice a ty jsi venku? A) Schovám se pod nejbližší strom. B) Ukryji se do nejbližší budovy. C) Jdu pro kamarády a venku vichřici pozorujeme.
15. Jaké chování je správné při mimořádné události. A) Pomáhám ostatním, zbytečně netelefonuji, dbám pokynů záchranářů. B) Nedělám nic, abych nic nepokazil. C) Neposlouchám rady záchranářů, protože smím poslouchat jenom maminku.
16. Kde jsou lidé nejvíce ohroženi povodní? A) Bydlí-li blízko řeky nebo v horském údolí. B) V domě na kopci. C) Na koupališti u bazénu.
17. Kde najdeš informace o blížící se vichřici? A) Na plakátech ve městě. B) Ve sdělovacích prostředcích. C) V reklamních letácích, které najdeme ve schránce.
18. Kdy hrozí v přírodě nebezpečí požáru? A) Po dlouhotrvajících deštích. B) Při dlouhodobém suchu. C) Při dlouhodobé zimě.
19. Kterým situacím se říká mimořádné události? A) Situace, když hrozí zrušení školního výletu.
B) Když jsem nemocný. C) Situacím, při kterých je ohroženo zdraví a životy více lidí a dochází při nich k velkým škodám na majetku nebo životním prostředí.
20. Někdo oznámí, že je ve škole výbušnina. Co se stane? A) Ihned se bude hledat viník. B) Nestane se nic. C) Je vyhlášena evakuace školy. (I v případě, kdy se jedná o zlomyslné volání, musí být viník nalezen, protože se jedná o trestný čin).
21. Číslo 158 je určeno k hlášení: A) Úrazů a nemocí. B) Požárů. C) Trestné činnosti, dopravních nehod a rušení veřejného pořádku.
22. Jak poznáš zmiji? A) Nechává za sebou rovnou stopu. B) Chrastí ocasem. C) Má klikatou čáru na zádech.
23. Při poskytování první pomoci: A) Dbám především na svoji bezpečnost. B) Dbám především na bezpečnost svých kamarádů. C) Dbám na svůj pitný režim.
24. Když někdo poškodí světelnou signalizaci na železničním přejezdu:

A) Nemůže se nic stát. B) Je to trestný čin, v ohrožení je zdraví a životy lidí. C) Nikoho to nemůže ohrozit.

25. Na nádraží stojící železniční vagóny:

A) Pokud nejedou, smím je podlézat. B) Pod vagóny nesmím nikdy lézt, mohly by se pohnout a zranit mě. C) Když mi pod vagón spadne jízdenka, smím si pro ni vlézt.

26. Na železniční vagón:

A) Nikdy nelezu. B) Můžu lézt, jsou-li se mnou kamarádi.

C) Můžu lézt jen v případě, že mi tam spadl míč.

Správné odpovědi: 1B; 2C; 3B; 4C; 5C; 6C; 7C; 8A; 9C; 10C; 11B; 12C; 13C; 14B; 15A; 16A; 17B; 18B; 19C; 20C; 21C; 22C; 23A; 24B; 25B; 26A

4. ročník

1. Někdo neznámý po tobě chce poslat e-mailem fotografii. A) Pošlu mu fotografii kamaráda. B) Svou fotografii mu rád pošlu. C) Fotografie nikomu neposílám. D) Fotografie mu donesu osobně.

2. Pokud jsi svědkem trestné činnosti, co uděláš? A) Raději se dívám jinam. B) Uteču a nikomu nic neřeknu. C) Nejsem lhostejný a informuji dospělého nebo zavolám na tísňovou linku 158.

3. Budeš-li při požáru v zakouřené místnosti: A) Nedělám nic. B) Otevřu okno. C) Držím se u země, chráním si nos a pus, co nejrychleji místnost opustím bezpečnou cestou. D) Počkám v místnosti, než přijedou hasiči.

4. Kdy nemůžeš požár hasit vodou? A) Všechno můžu hasit vodou. B) Když je v blízkosti zdroj elektrického proudu. C) Když by mohla voda poničit majetek.

5. Podle jakého hesla se budeš chovat v případě, jestliže na tobě začne hořet oblečení? A) „Sedni si, nic nedělej, čekej!“ B) „Utíkej, skákej a volej o pomoc!“ C) „Zastav se, lehni si a kutálej se!“

6. Jaké nebezpečí hrozí, pokud spolkeš vosu nebo včelu? A) Bodne mne, ale nic se mi nestane. B) Hrozí nebezpečí alergické reakce a udušení. C) Maminka mi vynadá. D) Nehrozí žádné nebezpečí.

7. Kamarád se začne dusit poté, co mu zaskočilo sousto jídla. Co uděláš? A) Uteču. B) Dám mu napít vody. C) Udeřím ho do zad mezi lopatky a případně přivolám pomoc. D) Položím ho na bok.

8. Když se rozvodní řeka: A) Sleduji ji z mostu. B) Stojím těsně u břehu a sleduji, jak voda stoupá. C) K řece se nepřibližuji a utíkám na vyvýšené místo. D) Schovám se do sklepa.

9. Najdi špatné tvrzení: A) Zábavná pyrotechnika nepatří do rukou dětem. B) Jdu se hned podívat, proč rachejtle nevybouchla. C) Zábavnou pyrotechniku by děti neměly odpalovat samy. D) Zábavná pyrotechnika se nesmí prodávat dětem.

10. Najdi nesprávné tvrzení: A) Na neznámou zamrzlou vodní plochu nikdy nevstupuji. B) Bruslit nechodím nikdy sám a raději využiji zimní stadion. C) I na známých vodních plochách jsem opatrný. D) Na ledových plochách v přírodě se pohybujeme ve velkých skupinách blízko u sebe.

11. Na horách považujeme za mimořádnou událost: A) Závodů ve skocích na lyžích. B) Zimní olympiádu. C) Lavinu. D) Oslavu Silvestra.

12. Co je to evakuace? A) Organizované stěhování do jiného města. B) Organizovaný odchod do divadla. C) Organizované přemístění osob, zvířat nebo věcí z ohroženého místa do bezpečí. D) Organizovaný výstup na nejvyšší horu.
13. Co si vezmeš s sebou, blíží-li se povodeň a ty musíš rychle opustit dům nebo byt? A) Všechna domácí zvířata, aktovku, postel. B) Evakuační zavazadlo. C) Květiny, všechny hračky, knihy.
14. Co uděláš, začne-li v řece rychle stoupat voda? A) Zavolám kamarády a pozorujeme vodu. B) Vezmu si evakuační zavazadlo a schovám se do sklepa. C) Vezmu si evakuační zavazadlo a utíkám na kopec. D) Utíkám schovat evakuační zavazadlo, aby se nepromáčelo.
15. Evakuační zavazadlo je: A) Školní taška s učením. B) Kufr s oblečením do společnosti. C) Igelitová taška s ovocem a zeleninou. D) Batoh s jídlem, pitím, oblečením a baterkou.
16. Jaké mimořádné události způsobí příroda? A) Duha, rosa a mlha. B) Zemětřesení, sopečný výbuch a lavina. C) Jinovatka, zatmění slunce a hrom.
17. Jakým tónem zní siréna při mimořádné události? A) Přerušovaným tónem.
B) Kolísavým tónem po dobu 140 vteřin. C) Rovným tónem po dobu 140 vteřin.
18. Kterou skupinu událostí můžeš označit jako mimořádné? A) Podpálená popelnice, zraněný lyžař, vytopená koupelna. B) Lavina, povodeň, požár, zemětřesení. C) Zapálená prskavka, nabouraná motorka, požární cvičení ve škole.
19. Co uděláš, stane-li se v tvé blízkosti dopravní nehoda, při níž je zraněn člověk? A) Zavolám známému a povím mu, co se stalo. B) Ihned zavolám pomoc na lince 112 nebo 155. C) Uteču. D) Neudělám nic a počkám, co se bude dít.
20. Co uděláš, píchne-li kamaráda vosa do pusy? A) Poskytnu mu umělé dýchání. B) Dám mu napít teplého čaje a vyhledám pomoc. C) Ihned budu kamarádovi postižené místo chladit a přivolám lékařskou pomoc na lince 155. D) Neudělám nic.
21. Co uděláš, začne-li na kamarádovi hořet oděv? A) Budu ho rychle ovívat dekou, abych ho uhasil. B) Zavřu všechna okna, abych zastavil přívod vzduchu. C) Povalím ho na zem, aby válel sudy – pravidlo zastav se, lehni a kutálej nebo na něj hodím deku nebo kabát a pokusím se oheň udusit. D) Běžím pro kbelík s vodou.
22. Čím je tepenné krvácení nebezpečné? A) Bolí nás hlava. B) Trochu krvácíme. C) Nemůžeme se hýbat. D) Hrozí rychlé vykrvácení.
23. Číslo 150 je určeno k hlášení zejména: A) Poruchy automatické pračky a myčky na nádobí. B) Předpovědi počasí a k varování před utonutím. C) Požárů, živelních pohrom a havárií.
24. Jaké jsou tři základní životní funkce? A) Trávení, polykání, sluch. B) Vědomí, dýchání, krevní oběh. C) Bezvědomí, hmat, spaní.
25. Spolužákovi se udělalo špatně z velkého horka a je mu na omdlení. Co uděláš? A) Položím ho ve stínu na záda, mírně mu zvednu nohy a podám mu chladné tekutiny. B) Položím ho na bok a nechám ho být. C) Uložím ho na sluníčko a dám mu napít teplého čaje. D) Neudělám nic, až si odpočine, bude v pořádku.
26. Zjistíš-li, že v domě vznikl požár: A) Vyběhnu z domu a přivolám hasiče. Nezdržuji se upozorňováním ostatních lidí, každý to zjistí sám. B) Křikem a boucháním na dveře upozorním všechny v okolí, vyběhnu ven a přivolám hasiče. C) Schovám se v domě na bezpečné místo a čekám na příjezd hasičů.
27. Vyber správné tvrzení. A) Jedovatý kouř se při požáru šíří pomaleji než oheň. B) Jedovatý kouř se při požáru šíří stejně rychle jako oheň. C) Jedovatý kouř se při požáru šíří rychleji než oheň.

28. Přecházet přes železniční most:

- A) Je dovolené, pokud nemůžu jít jinudy.
- B) Je dovolené, pokud si tak zkrátím cestu.
- C) Je přísně zakázané.

29. Které tvrzení je správné?

- A) Do tunelu se nikdy nevstupuje, v tunelu před vlakem neuteču. B) Železniční tunel je dobré místo pro hru na schovávanou, když projíždí vlak tunelem pouze jednou denně. C) Dovolí-li to výpravčí, můžu si tunelem zkrátit cestu domů.
- D) Do tunelu se můžu schovat před deštěm, přijíždějící vlak včas uslyším, vždyť houká.

30. Vyskakovat z vlaku:

- A) Můžu pouze s kamarádem, který mě jistí.
 - B) Můžu, pokud jsem zapomněl včas vystoupit, ale vlak nesmí jet příliš rychle. C) Nesmí se. D) Můžu, když mě na nástupišti někdo chytá.
- Správné odpovědi: 1C; 2C; 3C; 4B; 5C; 6B; 7C; 8C; 9B; 10D; 11C; 12C; 13B; 14C; 15D; 16B; 17B; 18B; 19B; 20C; 21C; 22D; 23C; 24B; 25A; 26B; 27C; 28C; 29A; 30C

5. ročník

1. Najdi situaci, kdy jde o šikanu. A) Kluk se nebaví se svým spolužákem. B) Spolužák loudí svačinu. C) Holčička žaluje paní učitelce. D) Děti opakovaně zesměšňují kamaráda, protože nosí brýle.
2. Po příchodu domů zjistíš, že máte vylomené vchodové dveře. Co uděláš? A) Ihned se jdu podívat, zda se něco neztratilo. B) Odejdu a ihned volám policii nebo informuji rodiče či blízké známé. C) Stojím u dveří a voláním zjišťuji, jestli někdo v bytě není. D) Zavolám na pomoc kamaráda.
3. Ztratil jsi klíče, co uděláš? A) Rodiče by se zlobili, tak jim nic neřeknu. B) Ihned to řeknu rodičům. C) Počkám alespoň týden, jestli se nenajdou, a pak to oznámím rodičům. D) Tajně nechám přidělat klíč, aby se rodiče nic nedozvěděli.
4. Dostane-li se oheň z ohniště: A) Rychle uteču, aby se mi něco nestalo. B) Okamžitě se ho snažím uhasit lopatou, pískem, vodou, mokrým oblečením. Dbám na své bezpečí. C) Nevadí to, mimo ohniště oheň sám zhasne.
5. Chceš-li si v lese rozdělat ohýnek: A) Ohniště v lese být může, ale musí být dobře schované. B) Ohniště v lese být nesmí. Musí být nejméně 50 metrů od lesa. C) Ohniště v lese být může, ale musí být blízko studánka s vodou.
6. Co uděláš, když od zapnuté žehličky začne doutnat oblečení? A) Poliji žehličku vodou. B) Schovám ohořelé oblečení, aby se maminka nezlobila. C) Vypojím žehličku z elektrické zásuvky a pak teprve hasím. D) Nechám žehličku zapojenou v elektrické zásuvce a začnu hasit.
7. Kdy tě kouř upozorní na bezprostřední nebezpečí požáru? A) Kouří-li se z komína. B) Kouří-li z výfuku auta. C) Kouří-li se z hrnce na kamnech. D) Je-li kouř na chodbě v domě.

8. Označ větu, ve které je něco špatně. A) K vodě chodíme v doprovodu dospělých, nestrkáme se a nikoho schválně nepotápíme. B) Na opuštěných místech se sami nekoupeme, pokud neumíme plavat, ve vodě si nehrajeme. C) V noci se nekoupeme, nehrajeme si na hrdiny a nepředvádíme se. D) Do neznámé vody neskáče, ale když jsme uhřátí, můžeme.
9. Bude tě před povodní vždy někdo varovat? A) Ano, meteorologové vždy vědí, že povodeň přijde. B) Ne, povodně mohou přijít náhle, během několika minut. C) Ano, trvá dlouhou dobu, než se řeky rozvodní.
10. Co hrozí při vzniku chaosu a paniky? A) Zbytečná zranění a úmrtí lidí. B) Přehlnuté ulice. C) Lidé ztratí svoji práci.
11. Co je evakuační plán? A) Plán únikových cest a východů. B) Plán městské hromadné dopravy. C) Plán ředitele školy na mimoškolní akce.
12. Co může být příčinou toho, že na hladině rybníka nebo řeky plave velké množství mrtvých ryb? A) Únik nebezpečných a jedovatých látek do vody. B) Výlov rybníka. C) Ryby měly málo potravy.
13. Co poradíš řidiči, se kterým jedete při vichřici autem. A) Nepokračujte v jízdě a zaparkujte na bezpečném místě, nejlépe v závětří. B) Zaparkujte mezi stromy. C) Pokračujte v jízdě, v autě jsme v bezpečí.
14. Jak se při povodních správně chovat? A) Na břehu řeky sleduji, jak voda stoupá, radím se s kamarády, co budeme dělat. B) Dbám pokynů dospělých, připravím si evakuační zavazadlo, okamžitě opustím nebezpečné místo. C) Vrátím se do zatopeného domu pro křečka, nezapomenu na aktovku.
15. Jak zní siréna varující před mimořádnou událostí? A) Kolísavým tónem 140 vteřin B) Kolísavým tónem 20 vteřin. C) Rovným tónem 140 vteřin. D) Rovným tónem 20 vteřin.
16. Jaké mimořádné události mohou způsobit lidé? A) Mimořádné prázdniny, fotbalový zápas a chytání ryb. B) Stávka, koncert populární skupiny a pád horolezce ze skály. C) Hromadné dopravní nehody, teroristické útoky a ekologické havárie.
17. Je nutné evakuovat školu, pokud anonym oznámí, že je ve škole bomba? A) Ano, mohla by to být pravda. B) Ne, je to přece anonym a ten si většinou vymýšlí. C) Záleží na řediteli, jestli anonymu uvěří
18. Jsi sám doma a zazní varovný signál oznamující mimořádnou událost. Co uděláš? A) Vyběhnu ven. B) Zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi a sleduji, co se děje. C) Neudělám nic.
19. Co je důležité zajistit člověku v bezvědomí? A) Dostatek jídla. B) Dostatek pití. C) Průchodnost dýchacích cest. D) Dostatek světla.
20. Co jsou to tlakové body? A) Otlaky na nohou od nové obuvi. B) Místa na těle, jejichž stlačením lze zastavit tepenné krvácení. C) Místa, kde je nízký krevní tlak. D) Akupunkturální body.
21. Co uděláš při astmatickém záchvatu? A) Je-li to možné, podám pacientovi potřebné léky, otevřu okno, zajistím přívod studeného vzduchu a ihned přivolám lékařskou pomoc. B) Ihned položím postiženého na záda, zavřu všechna okna a snažím se ho uklidnit. C) Ihned podám postiženému teplý čaj, dám mu lék na spaní a zavolám pomoc.
22. Co uděláš, vdechne-li někdo bonbon a začne se dusit? A) Udělám s ním předklon, aby bonbon vypadl. B) Bouchnu jej prudce do hlavy, aby bonbon vyskočil. C) Několikrát jej zkusím udeřit do zad mezi lopatky. D) Položím jej na záda.

23. Co zahrnuje resuscitace? A) Zajištění tepla, tekutin a těšících prostředků. B) Podložení nohou, zaklonění hlavy a zajištění, aby měl postižený otevřené oči. C) Zajištění průchodnosti dýchacích cest, nepřímou masáž srdce, umělé dýchání. D) Komunikování s postiženým, otočení ho na bok, zajištění tekutin.
24. Vyber skupinu, kde jsou všechna čísla tísňového volání správná. A) 113, 155, 159, 150, 158 B) 150, 157, 156, 158, 112 C) 155, 112, 158, 154, 150 D) 156, 112, 158, 150, 155
25. Jak budeš zacházet se zraněným, u kterého mohlo dojít díky úrazu k poranění páteře? A) Pokud možno s ním nebudu vůbec hýbat. B) Postavím ho na nohy a při chůzi ho budu podpírat. C) Přetočím ho na břicho. D) Posadím ho na židli.
26. Jaké stavy bezprostředně ohrožují život? A) Rýma, kašel, nachlazení.
B) Bolest hlavy, zlomená ruka, výron. C) Zástava dechu, bezvědomí, masivní krvácení. D) Nechutenství, bolest žaludku, malá spálenina.
27. Kousek střepe se kamarádovi zapíchl do oka, co uděláš? A) Řeknu mu, ať hodně mrká, aby ho vypudil ven. B) Střep se mu pokusím vyndat. C) Vypláchnu mu oko vodou. D) Ihned mu lehce zavážu obě oči a přivolám pomoc. Obvaz nikdy neutahuji!
28. Víš, kde je na lidském těle správné místo pro nepřímou masáž srdce? A) Uprostřed hrudní kosti. B) Dolní konec hrudní kosti. C) Horní strana břicha. D) Levá strana hrudníku.
29. Víš, kolik stlačení hrudníku musíš provést za minuty u dospělého člověka? A) 50 B) 70 C) 90 D) 100 E) 150
- Správné odpovědi: 1D; 2B; 3B; 4B; 5B; 6C; 7D; 8D; 9B; 10A; 11A; 12A; 13A; 14B; 15A; 16C; 17A; 18B; 19C; 20B; 21A; 22C; 23C; 24D; 25A; 26C; 27D; 28A; 29D

Příloha č. 2

11. Dopravní výchova

Základní škola a Mateřská škola Horní Počaply

Dopravní výchova

1. Rozložení učiva a výstupy na 1. stupni ZŠ

Základním smyslem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 1. stupni ZŠ je zajistit pro žáky příležitost poznat, pochopit a přijmout faktickou i etickou stránku bezpečnosti v silničním provozu. Základním cílem zařazení dopravní výchovy do výuky je získání vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, přijetí etických norem chování, rozvoj klíčových kompetencí žáka s důrazem na rozvoj komunikace, sounáležitosti, úcty ke zdraví, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i zdraví jiných. Dále jde o výchovu k toleranci a ohleduplnosti k ostatním. Dopravní výchova by měla mít kladný dopad na celoživotní učení dětí a vést následně ke snížení nehodovosti a rizikových situací v silničním provozu.

1.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

- a) v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici*
- b) bezpečně překoná silnici*
- c) rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru*
- d) v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem*
- e) rozezná a používá bezpečnou cestu do školy*

Učivo:

1. I. Silniční provoz

Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)

Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)

1. II. Chodník

Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku)

III. Silnice

Na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky)

1. IV. Místo pro hru

Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

V. Přecházení

Přecházení silnice bez přechodu

Přecházení silnice po přechodu

VI. Cestování

Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

Prolínající téma - cesta do školy

Cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)

2.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu

Dílčí výstupy(RVP):

Žák

a) správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)

b) rozeznává vybrané značky pro chodce

c) bezpečně překoná silnici se světelnými signály

d) rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru

e) v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky

f) rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace “sám domů”

Učivo:

1. I. Silniční provoz

Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)

II. Chodník a stezka pro chodce

Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách)

Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen)

III. Silnice

Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky)

Krajnice a její nástrahy

IV. Místo pro hru

Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)

V. Přecházení

Přecházení silnice bez přechodu

Přecházení silnice po přechodu

Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály

VI. Cestování

Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy)

Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích

Prolínající téma - cesta do školy

Cesta do školy (pravidla bezpečné cesty do školy, konkrétní situace a nebezpečí)

Poslouchej, dívej se, přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí)

3.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP

b) používá reflexní doplňky a zná jejich dopad

c) v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně

d) rozeznává vybrané značky

e) bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy

f) ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je

g) v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách

Učivo:

Chodec

I. Na chodníku

Pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku)

Kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.)

Nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách)

Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen)

II. Silnice

Pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky)

Nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj)

Značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)

III. Místo pro hru

Silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře)

Hřiště a cesta na něj

Obytná zóna a její pravidla

Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)

V. Přecházení

Přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály

Přecházení mezi zaparkovanými vozy
Přecházení po přechodu s jízdním kolem

VI. Cestování autem

Pravidla chování na parkovišti

Nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání

VII. Cesta dopravními prostředky

Druhy dopravních prostředků a jejich specifika

Pravidla chování na zastávce

Prolínající téma - cesta do školy

Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

4.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty;

vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě

b) zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole

c) (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty

d) vybere bezpečné místo pro pohyb na kole

e) jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola

f) rozeznává vybrané značky

g) naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty

h) v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci

Učivo:

Cyklista

I. Výbava jízdního kola a cyklisty

Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití; reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu)
Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Způsob jízdy na jízdním kole

Technika jízdy; přeprava zavazadel

III. Bezpečná cesta

Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna)

IV. Cyklista na silnici

Problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)

Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění

Vedení kola, vyjíždění do silnice

Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu

Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

Značky

V. Cyklista na křižovatce

Druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování)

Vztahy mezi účastníky silničního provozu

VI. Rodinný cyklistický výlet

Plánování trasy a výbava na cestu

Cyklista v dopravních prostředcích

Způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu)

VII. V ohrožení

Zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)

Prolínající téma - cesta do školy

Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

5.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu –chodce i cyklisty; poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích; seznámit se s první předlékařskou pomocí

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty

b) rozeznává další dopravní značky

c) poznává vztahy účastníků silničního provozu

d) odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci

e) zná ohleduplné chování a osvojuje si ho

f) snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu

Učivo:

Souhrnné znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti chodce a cyklisty

I. Na chodníku

Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku

Vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Výbava jízdního kola a cyklisty

Potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty (reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu)

Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu

III. Chodec a cyklista na silnici

Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici

Pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce

Pravidla jízdy za snížené viditelnosti

Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na silnici)

Pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek

IV. Bezpečná jízda

Technika jízdy

Pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici

V. Cyklista na křižovatce

Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky

Vztahy mezi účastníky silničního provozu

VI. Volný čas a sportovní aktivity

Druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel (vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce)

VII. Přecházení silnice

Shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu)

VIII. Cesta dopravními prostředky

Shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky

Pravidla při jízdě autem (zádržné systémy)

Vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy

1. IX. Prázdniny

Zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)

1. X. Nebezpečí

Krizové situace (možnosti, jejich řešení, důležitá spojení)

Prolínající téma - cesta do školy

Dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky)

V Silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)

Výstupy na konci 1. stupně

Co by měl žák ovládat po ukončení 5. ročníku ZŠ. Dovednosti žáků jsou rozděleny podle tematických okruhů – chodec, cyklista.

Chodec

Žák:

- rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi

- pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení
- zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy)
- uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici
- používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost
- bezpečně přechází u (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)
- bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím
- bezpečně cestuje autem, při jízdě v autě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání
- rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdu na in-linech, koloběžce atd.
- vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Stezka pro chodce – Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod Přechod pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stop, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel – Zákaz vstupu chodců – semaforey pro chodce a řidiče

Cyklista

- popíše výbavu jízdního kola a její funkci
- charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu
- zvládá základní techniku jízdy na kole (pokud jsou vhodné podmínky pro nácvik), zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)
- volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky provozu)
- vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)
- ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Dálnice – Jednosměrný provoz – Příkázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

Nejdůležitější axiomy bezpečnosti v silničním provozu

Uvedené axiomy slouží pro pedagogy jako vodítko při výuce dopravní výchovy. Nejsou určeny k pamětnému učení, avšak žáci by je měli přijmout za své a řídit se podle nich. Se všemi se postupně seznamují i v pracovních učebnicích nebo výukových setech pro dopravní výchovu pro žáky ZŠ.

Axiomy jsou rozděleny podle výukových okruhů a pedagog by si je měl sám podle potřeby zařadit do výchovně-vzdělávacího procesu. Měly by sloužit jako podpůrný, vstupní i výstupní prvek dopravní výchovy. V závorce jsou uvedeny pojmy, kterých se okruh týká.

Okruh 1: Účastníci silničního provozu

Chodec, cyklista, dopravní prostředky, osobní, nákladní, hromadná doprava, vozidla s právem přednosti v jízdě, protijedoucí vozidla, předjíždějící vozidlo, přijíždějící vozidlo.

Dívej se, poslouchej a přemýšlej.

Nepočítej s tím, že řidič stihne zastavit.

Ne každý účastník silničního provozu je ukázněný.

Hraj si na bezpečných místech.

Buď vždy opatrný a ohleduplný.

Sleduj provoz okolo sebe.

Neměň svoje rozhodnutí na poslední chvíli.

Buď předvídavý.

Nebuď lhostejný k ostatním.

Nauč se poskytnout první pomoc.

Ber ohled na ostatní účastníky silničního provozu.

Počítej s chybami druhých.

Nespoléhej se na to, že ostatní účastníci silničního provozu se chovají správně, bezpečně.

Respektuj ostatní účastníky silničního provozu.

Za všech okolností zachovej klid a chovej se bezpečně.

Okruh 2: Chodník

Chodník, obrubník, zábradlí.

Po chodníku chod' vpravo.

Na chodníku si nehraj.

Na obrubníku se nezdržuj.

Zábradlí není na hraní a ani se nepřelézá.

Nikdy nevstupuj náhle do silnice.

Okruh 3: Silnice

Silnice, dálnice, krajnice, dělicí čára, levý okraj, pravý okraj, středy (silnice), hlavní silnice, vedlejší silnice, zatáčka, jízdní pruhy, odbočovací pruhy, snížená viditelnost, svítání, soumrak stmívání, tma, reflexní doplňky, pestré oblečení.

Po silnici jdi vlevo, proti přijíždějícím vozidlům.

Silnice není hřiště, ani když na ní nic nejede.

Řidič tě musí vidět i za snížené viditelnosti.

Nos barevné oblečení.

Na oblečení měj reflexní doplňky.

Okruh 4: Přecházení silnice

Přechod pro chodce, zebra, podchod, nadchod, semafor pro chodce, tlačítko pro chodce, semafor pro vozidla, vlevo – vpravo, rychle – pomalu, přímo – šikmo, oční kontakt, náhlý vstup do silnice, zakrytý výhled.

Vždy se rozhlédni vlevo, vpravo a zase vlevo.

Rozhlížeš se před přechodem i na něm.

Rozhlížeš se po celou dobu přecházení silnice.

Před přecházením navaž s řidičem oční kontakt.

Přecházej rychle, ale ne zbrkle, a neutíkej.

Po přechodu jdi vpravo.

Přecházej přímo, nejkratší cestou.

Při přecházení nepoužívej mobil ani sluchátka.

Počítej s tím, že vozidla se blíží k tobě rychle.

Počítej s tím, že řidič nemůže vždy zastavit hned.

Vozidla s právem přednosti v jízdě mají vždy přednost.

Nepřecházej na nepřehledných místech.

Při rozhlížení mezi zaparkovanými auty nevyčnívej do silnice.

Po přechodu kolo vždy veď.

Nepočítej s předností na přechodu.

Přecházej vždy na zelenou.

Rozsvítí-li se ti při přecházení červená, dokonči přecházení, nevracej se.

Používej podchody a nadchody.

Nevstupuj do silnice bez rozhlédnutí.

Nepřecházej na poslední chvíli.

Okruh 5: Křižovatka

Křižovatka, kruhový objezd, provoz řízený policistou, přednost v jízdě, přednost zprava.

Při průjezdu křižovatkou se řiď pravidly a dopravními značkami.

Nauč se rozumět pokynům policisty při řízení provozu na křižovatce.

Okruh 6: Cestování autem

Bezpečnostní pás, autosedačka, výstup, nástup, parkoviště.

Při jízdě autem se vždy připoutej bezpečnostním pásem.

Při jízdě autem používej autosedačku.

Do auta nastupuj od krajnice nebo chodníku.

Z auta vystupuj dveřmi k okraji silnice nebo k chodníku.

Za jízdy autem nikdy nestůj mezi sedačkami.

Nevyrušuj za jízdy řidiče.

Okruh 7: Hromadná doprava

Zastávka hromadné dopravy, nástupiště, eskalátor.

Na zastávce si nehraj, stůj dále od okraje a klidně čekej.

Při nástupu do prostředku hromadné dopravy dej přednost vystupujícím.

Nevystupuj ani nenastupuj na poslední chvíli.

Na eskalátorech stůj vpravo a přidržuj se madla.

Jestliže je autobus vybaven bezpečnostními pásy, vždy se připoutej.

Po vystoupení z autobusu přecházej nejlépe po přechodu.

Po vystoupení z autobusu přecházej za autobusem a raději počkej, až odjede.

V hromadných prostředcích uvolni místo nemocným, starším a těhotným ženám atd.

Za jízdy hromadnými prostředky se drž.

Nevstupuj na železniční přejezd, jestliže bliká červené světlo.

Nepodlézej nikdy stažené závory.

Okruh 8: Výbava cyklisty a kola

Přilba, chrániče, povinná a doporučená výbava kola, výbava za snížené viditelnosti, brzdy, kryt řetězu, odrazky v pedálech, zvonek, přední a zadní odrazka, světlomet, blikáčka.

Nikdy nevyjížděj bez přilby.

Nevyjížděj na nevybaveném nebo poškozeném kole.

Jezdi jen na správně vybaveném jízdním kole.

Za snížené viditelnosti používej správnou výbavu a reflexní doplňky.

Okruh 9: Jízda na kole

Stezka pro cyklisty, jízdní pruh pro cyklisty, objíždění a předjíždění, změna směru jízdy, zhoršené podmínky pro jízdu na kole, zřetelná jízda, tlaková vlna, řazení před křižovatkou.

Používej stezky pro chodce a cyklisty.

Ani jako cyklista nemáš na přechodu přednost.

Používej jen správně vybavené jízdní kolo.

Nepřeceňuj své síly.

Kolo veď vždy ve směru jízdy.

Jako cyklista jsi řidič nemotorového vozidla a platí pro tebe stejná pravidla jako pro ostatní.

Cyklisté jezdí vždy za sebou.

Dodržuj pravidla přednosti v jízdě.

Řid' se dopravními značkami.

Dávej včas a zřetelně znamení o změně směru jízdy.

Začlenění dopravní výchovy v současném RVP ZV

Jazyk a jazyková komunikace

1. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávaný výstup

- ▶ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem

2. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávaný výstup

- ▶ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Učivo

Jednoduchá sdělení – žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace ...

3.2 Člověk a jeho svět

1. stupeň

Místo, kde žijeme – 1. období

Očekávaný výstup

- ▶ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

domov – orientace v místě bydliště

obec – dopravní síť

Evropa a svět – cestování

Lidé kolem nás – 2. období

Očekávaný výstup

- ▶ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- ▶ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody – 2. období

Očekávaný výstup

- ▶ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí

Člověk a jeho zdraví – 1. období

Očekávaný výstup

- ▶ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- ▶ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Člověk a jeho zdraví – 2. období

Očekávaný výstup

- ▶ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví

Učivo

péče o zdraví – první pomoc, úrazová zábrana

osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty,

Příloha č. 3

12. Finanční gramotnost

Základní škola a Mateřská škola Horní Počaply

Finanční gramotnost

Do RVP ZV bylo začleněno téma finanční gramotnost, a to za účelem vybavení žáka takovými znalostmi, dovednostmi a hodnotovými postoji, aby byl schopen v budoucnu finančně zabezpečit sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupovat na trhu finančních produktů a služeb. Jako finančně gramotný občan by měl být schopen orientovat se v problematice peněz a cen a měl by být schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Výstupy

Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, **odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.**

Žák prokazuje orientaci v problematice vlastnictví a peněz. V modelových situacích a na příkladech má žák prokazovat porozumění hospodaření domácnosti včetně praktických dovedností spojených s rozpočtem domácnosti. Nezbytné je propojovat finanční gramotnost s matematikou. Vhodné je také přirozeně využívat informační a komunikační technologie a podněcovat kooperaci žáků. Ve výuce je doporučeno řešit úlohy z běžného života žáků. Při výuce finanční gramotnosti je potřeba vyvarovat se propagace konkrétních produktů, služeb a institucí. Toto lze vyřešit představením více nabídek, které mohou být mezi sebou porovnávány. Při výuce finanční gramotnosti se nedoporučuje pracovat s finančními údaji žáků nebo jejich rodičů. Naopak je vhodné vyučovat finanční gramotnost prostřednictvím inscenačních metod (hraní rolí, práce v modelových rodinách).

Dílčí výstupy:

- **pozná české mince a bankovky** (1., 2. ročník)
- **uvede příklad využití platební karty** (1., 2. ročník)
- **odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu** (1., 2. ročník)
- **zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení** (3., 4. ročník)
- **vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz** (3., 4. ročník)
- **porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi** (4., 5. ročník)
- **sestaví jednoduchý osobní rozpočet** (4., 5. ročník)
- **objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje** (5. ročník)
- **objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje** (5. ročník)
- **na příkladech objasní rizika půjčování peněz** (5. ročník)- **uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti** (4., 5. ročník)
- **na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží** (5. ročník)

Metody a formy práce

Řešení úloh z běžného života

Finanční vzdělávání je orientované na rozvíjení dovedností pro život, a proto by mělo být s každodenním životem úzce provázáno. Je vhodné připravit takové výukové aktivity, které umožňují relativně autentický prožitek finanční situace a které vedou k osvojení strategií zodpovědného rozhodování. K tomuto účelu lze doporučit zejména metodu heuristickou, resp. metodu řešení problémů (problémovou výuku) a situační metody. Heuristická metoda bývá často charakterizována jako učení objevováním (Heuréka! znamená Objevil jsem to! Našel jsem to! Mám to!). Žákům nejsou předkládána k osvojení fakta nebo výsledky, ale žáci jsou podněcováni k tomu, aby sami hledali řešení. Metody situační mají velmi blízko k životní realitě. Jejich

podstatou je řešení určité problémové situace, která je odrazem skutečné události. Žáci pak využívají svých vědomostí a dovedností, pracují s informačními zdroji, ale zohledňují také své zkušenosti, názory a postoje. Společně diskutují o možných řešeních, hledají jejich výhody a nevýhody a rozhodují se, které řešení je za daných podmínek nejlepší.

Učitel

a) podpora žákovského objevování a samostatného řešení problémových situací

- kreativní problémové otázky a úkoly, které se žáků bezprostředně dotýkají (např. Porovnejte 3 nabídky telefonních tarifů vhodné pro žáky, vyberte pro vás nejvýhodnější nabídku a svůj výběr zdůvodněte.)

- podpora aktivního objevování efektivních strategií (např. můžete žákům předložit ukázkou nevyrovnaného rodinného rozpočtu s tím, aby našli problém a představili několik variant řešení)

- vede žáky k poznání, že každý problém má více možných řešení, která jsou ovlivněna okolnostmi konkrétní situace (např. finanční situací v celé rodině, rodinnými vztahy, zaměstnáním)

b) postavit finanční vzdělávání na dovednostech potřebných pro praktický život

- zaměřit se na finanční situace spojené s provozem domácnosti (rodinný rozpočet, výběr dovolené, pojištění auta)

- pracuje s příklady, které jsou blízké běžnému životu žáků

Využívání informačních a komunikačních technologií

Finanční svět se dnes bez informačních a komunikačních technologií téměř neobejde. I proto je nutné ve škole žáky na tuto situaci připravovat a finanční vzdělávání přirozeně s informatikou propojovat. Například při zpracovávání výpočtů, grafů nebo při získávání, ověřování a prezentování informací.

Učitel

a) k výuce finanční gramotnosti využívat informační technologie

- využívá ve výuce počítače, mobilní telefony, interaktivní tabule, tablety

Podněcování kooperace žáků

Spolupráce při dosahování společných cílů je jedním ze základních rysů kooperativní výuky. Jejím přínosem je aktivizace žáků, rozvíjení komunikace, vzájemné obohacování a posilování sociálního rozvoje žáků. Výuce nedominoje interakce mezi učitelem a jednotlivcem, výrazně je totiž posílena interakce mezi žáky navzájem, kdy jsou členové skupiny při práci na sobě závislí. Učí se tím překonávat soutěživost ve prospěch spolupráce a tolerance. Žáci si mohou předávat zkušenosti, mohou se od sebe vzájemně učit a mohou tak přirozeně formovat své názory a postoje ve skupině vrstevníků. Práce ve skupině umožní každému zapojit se podle jeho schopností, dává možnost vyniknout a uplatnit znalosti či přednosti, které ostatní nemají. Žáci při kooperativní výuce sdílejí zkušenosti ze své rodiny, aplikují různé strategie, ale také si uvědomují, že v přístupu k financím i ve finanční situaci rodin existují rozdíly.

Učitel

- zařazuje kooperativní výuku jako alternativu k frontální výuce
- zadává spíše složitější (problémové) úlohy, které mají více možností řešení